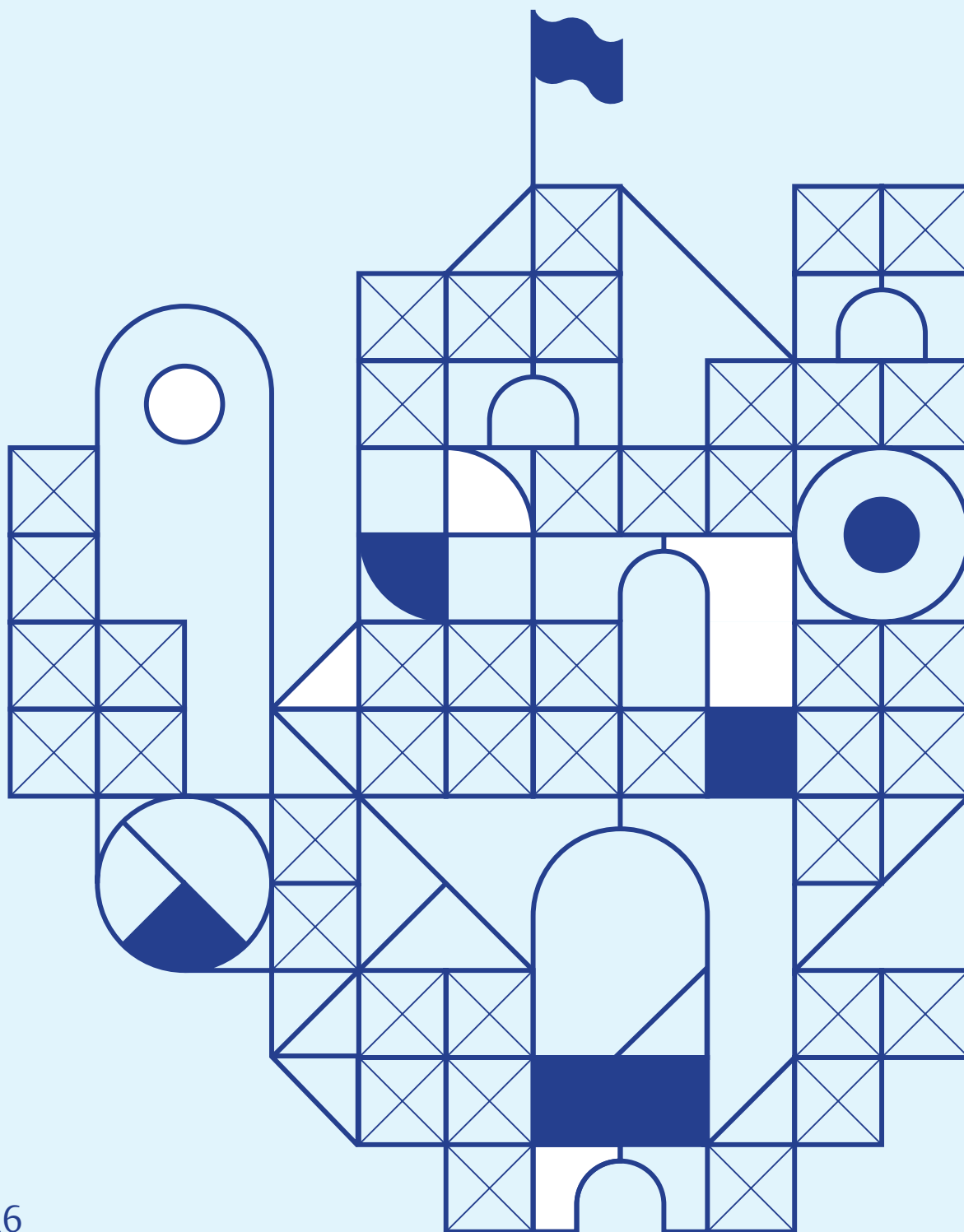

Radīts Cēsīs

dizains, mode, mūzika, radoša izglītība,
foto un video, arhitektūra un pilsētvide

Creative Cēsis

design, fashion, music, creative education,
photo and video, architecture and the city

2016

Izdošanas ziņas / Colophon

Izdevuma redaktore / Editor:

Teksti / Texts:

Izpēte / Research:

Tulkojumi / Translations:

Korektūra / Copy editing:

Izdevuma fotogrāfe / Photographer:

Grafikas dizains / Graphic design:

Ilustrācijas / Illustrations:

Burti / Fonts:

Papīrs / Paper:

Druka / Printer:

Izdevējs / Publisher:

Finansējums / Funding:

Evelīna Ozola

Veronika Viļuma, Ance Šverna, Alise Upmale, Andrejs Murešans

Alise Upmale, Evija Taurene, Ieva Vītoliņa, Ieva Laube

Anna Celmiņa, Evelīna Ozola, Jānis Strods

Anete Kauce

Kristīne Auniņa

Edgars Zvirgzdiņš, Associates, Partners et Sons

Daniela Treija, Associates, Partners et Sons, Christina Sicoli, Marek Polakovic

Pona Light, Futura PT

Galerie Art Silk 130g

Adverts (paldies Agitai)

FOLD

Valsts Kultūrkapitāla fonds, Cēsu novada pašvaldība, FOLD

Redaktora sleja

Radošums ir labs

Kādēļ radošajām industrijām vērts veltīt īpašu žurnālu? Kāds no tā labums? Radošās industrijas ir augošs, taču skaitliski ne pārāk iespaidīgs ekonomikas sektors, vismaz Latvijā. Arī pati jaunrade ir grūti definējama un novērtējama. Tai pašā laikā, visā pasaulē ir pierādījies, ka radošās industrijas visdažādākajos veidos nāk par labu pilsētām un to iedzīvotājiem. Tās veicina iekļaujošāku un saliedētāku sabiedrību, atdzīvina drūmu pilsētvidi, rada noderīgas un skaistas lietas. Īsi sakot, radošās industrijas ir labas.

Šovasar desmitgadi svin Cēsu mākslas festivāls, kas, pateicoties tā direktoram Jurim Žagaram, pilsētas vārdu aiznesis pāri visai Latvijai un šurp atvedis ievērojamas mākslas personības. Ruckas mākslas un rezidenču centrs kļuvis par paraugu degradētas vides atveseļošanai ar radošuma spēku. Vidzemes koncertzāle mazās Cēsis ierindojusi valsts nozīmīgāko mūzikas galamērķu sarakstā.

Cēsis ir pilsēta, kas noticejusi radošuma labumam. Šeit ir izdevies panākt reti sastopamu līdzsvaru starp sajūtu, ka te atļauts vairāk kā citur, un pārliecību, ka šo uzticēšanos ir jāizmanto labiem mērķiem. Cēsis prot iedrošināt rīkoties, un šeit ir skaidri redzams, ka arī viens aktīvs cilvēks var iekustināt nozīmīgas pārmaiņas.

Es ceru, kas šis izdevums palīdzēs veidot spēcīgu radošo kopienu Cēsis — tādu, kurā valda savstarpēja uzticēšanās un atbalsts, bet pastāv arī sacensība, jo tā noved pie labākiem darbiem.

Evelīna Ozola

Īpašs paldies Ievai Zibārtei, kura man iemācīja rakstīt.

A word from the editor

The goodness of creative industries

Why should a special magazine be dedicated to creative industries? What good can it bring? Creative industries is a growing, yet not impressive enough sector of the economy, at least in Latvia. Creativity itself is hard to define and to evaluate. At the same time, all over the world creative industries have proven to do good for cities and their residents in a multitude of ways. They foster a more inclusive and united society, reanimate gloomy urban areas, create useful and beautiful things. To put it briefly, creative industries are good.

This summer, Cēsis Art Festival celebrates its 10th anniversary. Thanks to its director, Juris Žagars, the event has made Cēsis a household name and brought remarkable art personalities over here. The art residency centre in Rucka has become a success story of revitalizing a degraded area with the power of creativity. Vidzeme Regional Concert Hall has placed the small Cēsis among the most significant musical destinations of the country.

Cēsis is a town that believes in the goodness of creativity. A rare balance has been achieved between a sense that there are less rules here and that this trust must be used for good purposes. Cēsis knows how to encourage to act, and it clearly shows here that anyone can become an agent for change.

I hope that this publication will help to build a strong creative community in Cēsis — one that relies on mutual trust and support, but has space for competition as well, because that leads to better works.

Evelīna Ozola

A special thanks to Ieva Zibārte who taught me how to write.

Vienmēr izdarīt vairāk

Inguss Kampenuss

Galdniecībā Kampenuss Katrīnkalnā top augstas kvalitātes koka izstrādājumi — mēbeles, kāpnēs, divriteņu aksesuāri un virtuves piederumi. Inguss Kampenuss ir viens no tiem Cēsu Profesionālās vidusskolas absolventiem, ar ko skola patiesi lepojas.

Kad tu sāki strādāt ar koku?

Skolas laikā man bija doma apgūt pavārmākslu Jāņmuižā. Jauna pasaule pavērās, kad 9. klasē aizgāju uz mazpulkiem, kur izzāgēju no saplākšņa savu pirmo darbu — pulksteni. Mani iedvesmoja gan vide, gan jaunie puīši, kas var paveikt tādas lielas lietas. Darbs pēc darba lika saprast, ka tas ir tas, ko gribu darīt. Pavārmāksla palika maliņā.

Visus brīvos brīžus es pavadīju skolā, pats sevi attīstīju. 2. kursā tiku labā prakses vietā — *Emiko* (uzņēmums no 1998. gada izgatavo cēlkoka mēbeles – red.). Tur apguvu galdnieka darbā nozīmīgākās lietas. Sapratu, kā konstruktīvi jāveidojas mēbelēm, kāpnēm, logiem, strādāju arī ar kokgriezumiem. Apkārt bija spēcīgi meistari, kas nodeva savas prasmes.

2008. gadā, kad sākās ekonomiskā krīze, es turpināju darbu citā galdniecībā, bet pamazām sāka veidoties arī savs klientu loks, nācās kļūt patstāvīgākam un uzsākt neatkarīgu uzņēmējdarbību. Lai arī brīžiem bija ļoti grūti, Dievs svētīja gan ar sastaptajiem cilvēkiem, gan ar darbu.

Tāpat krīze tev palīdzēja uzsākt savu uzņēmējdarbību?

Jā, tā sanāc. Sākumā īrēju telpas dažādās vietās, bet drīz vien nācās pieņemt lielo lēmumu un pavisam atdalīties no citiem. Divu mēnešu laikā bija jāizvēcas no darbnīcas, jāuzraksta biznesa plāns, jāatrod finansējums un jānopērk iekārtas. Viss, protams, vairākkārtīgi tika pārplānots un mainījās, bija jābūt elastīgam un jāmainās līdzī. Finansiālo atbalstu guvu Attīstības finanšu institūcijā *Altum*, bet dalība Cēsu biznesa inkubatorā *Magnus* ļāva izstrādāt grafisko identitāti, uzņēmuma mājas lapu, virtuves piederumu iepakojumu un mēbeļu sērijas dizainu. Garās darba stundas, negulētās naktis, atskaite, saskaņošana un braukšana prasīja daudz enerģijas, bet izturējām.

Kā tu padarīji savu vārdu plašāk zināmu?

Kopā ar manu biznesa partneri, padomdevēju un dizaineri Reini Saliņu (arhitektūras birojs *Spot* — red.) nolēmām piedalīties izstādē *Latvija* piedāvā. Mums paveicās ar lielu izstādes laukumu pašā vidū. Izveidojām grandiozu stendu — ar grīdām, sienām, apgaismojumu. Uz pārējo fona patiešām izcēlāmies.

✍ Alise Upmale
📷 Kristīne Auniņa,
Andrejs Stokins

Radi dažus nelielus produktus, kas var kalpot kā tava darba vizītkartes.

Daudzi izbrīnīti jautāja, no kurienes esam, vai šis ir Latvijas uzņēmums.

Pirms izstādes domāju, ka gribētu mazos virtuves priekšmetus tirgot kādā veikalā, tāpēc uzrunāju tirdzniecības centru *mc²*. Ieminējos arī par mēbelēm, parādījām izstādes stenda un mēbeļu fotogrāfijas, un no tā izauga joprojām esoša sadarbība. Visas lietas notika ļoti secīgi un jēgpilni, un katrs nestandarta solis ir atnesis augļus. Vēlāk mūs uzaicināja piedalīties arī izstādē *Dizaina manifestācija* Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejā, bija iespēja plašai auditorijai parādīt savus darbus un būt starp labākajiem. Dalība abās izstādes rezultējās divos vērienīgos pasūtījumos. Mūsu nākošais lielais mērķis ir dalība kādā Skandināvijas vai Eiropas izstādē.

Kāda šobrīd ir *Kampenusa* produkcija?

To varētu iedalīt divās grupās: pasūtījuma darbi un gatavo produktu līnijas — mēbeles un virtuves piederumi. Lai pie produktiem nonāktu, nākas eksperimentēt. Reinis Saliņš ir dizaina autors, es domāju par tehnisko realizāciju. Dizains

netop datorā, ir nianse, ko saprotam tikai prototipējot, tāpēc jauno produktu izstrāde ir dārgs process. Radošums ir obligāts, citādi nevar. Notiek nemitīga attīstība, meklējam jaunus materiālus un domājam, kā ieviest ko jaunu, kā būt atšķirīgiem.

Vai savu produkciju arī eksportējat?

Esmu ražotājs Reiņa Saliņa zīmolam *Woodstick*, un tā divritenņu stūres un turētāji tiek pārdoti praktiski tikai ārzemēs.

Vai sadarbojies vēl ar kādiem arhitektiem un dizaineriem?

Esmu uzsācis sadarbību ar arhitektu biroju *Gaišs*. Pamazām nāk arī lielāki projekti, kā piemēram, strādājam pie mēbeļu izgatavošanas Latvijas Nacionālās bibliotēkas pastāvīgajai ekspozīcijai *Grāmata Latvijā*.

Tas ir ātrs lēciens pie interesantiem darbiem un atpazīstamības.

Vai tev ir paveicies būt īstajos brīžos īstajās vietās?

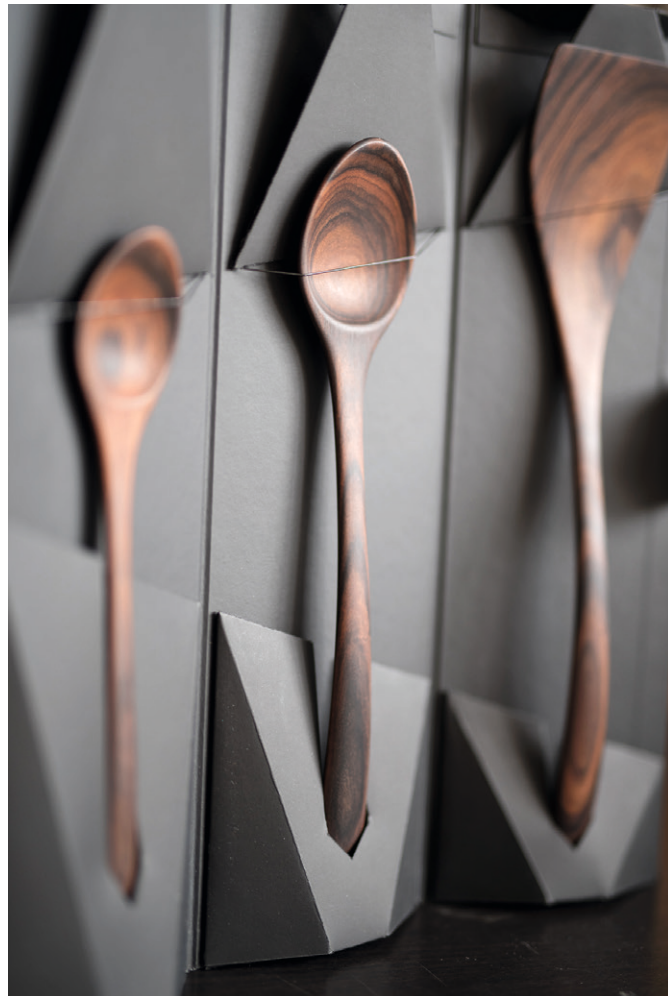
Nav tāda *īstajās vietās un īstajā laikā*. Katram ir jāsaprot, kā viņš vēlas strādāt. Sākotnēji veidoju kokgriezumus, strādāju ar cēlkokiem, labu furnitūru. Man gribējās turpināt strādāt ar ko tādu ekskluzīvu, nevis lētāk un ātrāk, tādēļ pats sev izvirzīju mērķi: centos katrā projektā ielikt vairāk, nekā no manis prasa — nākotnes vārdā. Ja var ar katru klientu kvalitāti noturēt augstā līmeni, tad arī turpmākie darbi iespējami tādi. Pats svarīgākais ir strādāt savam vārdam, tad tālāk tas strādā tev.

Woodstick divriteņa turētājs.
Woodstick bicycle rack.

 SiaKampenusFurniture
 kampenus.lv

Kampenus virtuves piederumi, kas
zimolam noder kā neliela dāvana.

[Kampenus](#) kitchen utensils that
the brand uses as a small gift.

Lāns

Meistara Jāņa Gailiņa vadībā top pamatīgas masīvkoka kāpnes, mēbeles, logi un durvis. Atturīgs interjera dizains sadarbībā ar dizaineri Santu Upmali.

Durable hardwood stairs, furniture, windows and doors made under the guidance of master Jānis Gailītis.

Minimalistic interior designs in collaboration with designer Santa Upmale.

 lans-kapnes.lv

Jāņa Krakta galdniecība

Individuāla pasūtījuma kāpnes, durvis, virtuves un guļamistabas mēbeles, skapji.

Individually designed stairs, doors, kitchen and bedroom furniture, closets.

 kraktakokdarbi.lv

Straubek

Masīvkoka gultas, naktsskapīši, skapji un kumodes.

Hardwood beds, nightstands, closets and chests of drawers.

 straubek-mebeles.lv

Always do more

Inguss Kampenuss

The carpentry Kampenuss at Katrīnkalns is where high quality woodwork is created — furniture, stairs, bicycle accessories and kitchen utensils. Inguss Kampenuss is one of those graduates of Cēsis Professional Secondary School that the school genuinely takes pride in.

When did you start working with wood?

When I was still at school, I had the idea to study Culinary Arts in Jāņmuiža. A new world opened up to me in the 9th grade, when I joined Mazpulki (a Latvian youth organization — ed.), where I cut my very first piece out of plywood — a clock. I was inspired by the environment and the young boys who could achieve such great things. Creating a piece after piece, I began to realize this was the thing I wanted to do. I put Culinary Arts on hold.

I spent all of my free time at school, working on my own development. In year 2 I had a chance to do an internship at *Emiko* (the company has been making furniture from precious wood since 1998 — ed.). This is where I learnt the things that are most important to the work of a carpenter. I understood how to constructively create furniture, stairs, windows, and I also worked with woodcarvings. I was surrounded by strong craftsmen who passed their skills on.

In 2008 when the economical crisis began, I continued my work at another carpentry, but gradually I built a clientele, so I had to become more independent and start my own business. Although at times it was really hard, God blessed me with the people I met along the way and with my work.

So the crisis helped you start your own business?

That's right. I was first renting spaces at different locations, but then I had to make the big decision and completely detach myself from others. Within two months I had to move out of my workshop, write a business plan, find funding and buy equipment. Of course, I had to rearrange everything several times, I needed to be flexible and be able to change along. I received financial support through the Development Finance Institution *Altum*, while the Business Incubator *Magnus* in Cēsis

Create a couple of small products that can serve as business cards for your work.

enabled us to develop a graphic identity, our company website, design the packaging for kitchen utensils and a furniture series. Long hours at work, sleepless nights, reports, liaisons and travelling required a lot of energy, but we pushed through.

How did you make your name known?

Together with my business partner, adviser and designer Reinis Saliņš (architecture firm *Spot* — ed.) we decided to take part in the exhibition *Latvija piedāvā* (*Latvia Presents*). We were lucky to get a large exhibition space in the very centre. We set up a grand stand with floors, walls and special lighting. We really did stand out compared to the others. Many people were wondering where we were from and if this was a Latvian company at all.

Before the exhibition I thought I would want to sell the small kitchen utensils in some stores, so I addressed the shopping centre *mc²*. I also mentioned our furniture; we showed photographs from the exhibition stand and of our furniture. This led to a partnership that exists to this day. All things happened in a logical and meaningful way, and each unusual step that we took was fruitful. Later on we were invited to take part at the exhibition *Dizaina manifestācija* (*Manifestation of Design*) at the Museum of Decorative Arts and Design, which was our chance to show our works to a wider audience and to be among the best. Participation in both exhibitions resulted in two large-scale orders. Our next big goal is to take part in a Scandinavian or European exhibition.

What are *Kampenuss* products like at the moment?

They can be divided into two groups: custom-made products and ready-made products — furniture and kitchen utensils. To get to these products, we have to experiment. Reinis Saliņš creates the designs and I am looking at their technical realization. Designs are not created on the computer. There are nuances that we come to only through prototyping, therefore new product development is an expensive process. Creativity is a must; there is no way around it. There is continuous development — we are looking for new materials and thinking about introducing something fresh, being different.

Are you also exporting your products?

I am the manufacturer of the Reinis Saliņš brand *Woodstick*, and its handlebars and bike holders are almost exclusively sold abroad.

Do you work with any other architects and designers?

I have started working with the architectural firm *Gaiss*. Gradually larger scale projects have started coming in, for instance we are producing furniture for the permanent exhibition of the Latvian National Library, *The Book in Latvia*.

This seems like a big leap to interesting works and recognition. Have you been lucky to be in the right place at the right time?

There is no such thing as *the right place and the right time*. Everyone needs to understand how they want to work. Initially I was making woodcarvings; I worked with precious woods and good fittings. I wanted to continue working with something exclusive, instead of something cheap and fast, so I set myself a goal: I tried to invest more in each project than I was actually required to — for the sake of the future. If you keep the quality at a high level with every single client, your future work will be just as good. The most important is to work on your own name, and it will start working for you.

Visu pats!

Andris Tereško

Andris Tereško ar metālu strādā jau vismaz desmit gadu, amatu apguvis lielākoties pašmācības ceļā. Viņa darbnīcā top visdažādākās lietas — no pavisam nelieliem pakaramajiem un durvju rokturiem līdz lampām, soliņiem un žogiem. Andris rada pats un sadarbojas ar citiem dizaineriem, viņš ir arī autors kinētiskajai skulptūrai *Ziedošs koks*, kas vējā virpuļo skvērā iepretim Smilšu laukumam Cēsīs. «Dzelzs ir paliekošs materiāls, turklāt ļauj kļūdīties — ja kaut ko izdarīsi nepareizi, var piemināt atkal klāt. Man tā ir vieglāk izpausties, skicēt materiālā,» viņš pamato profesijas izvēli.

2011. gadā Andris sācis veidot savdabīgus, liektus velosipēdu rāmjus, un dzimis zīmols *Krupisvello*. Velosipēda dizaina izveide un izgatavošana bijis izaicinājums, jo tam vajadzīga lielāka pacietība un precizitāte kā citiem metāla darbiem. *Krupisvello* rāmju dizains veidots tāds, lai piesaistītu uzmanību. «Bieži vien tie, kuri taisa interesantas formas rāmjus, neņem vērā ergonomikas principus, un pēc tam ar velo ir arī interesanti un galīgi nepraktiski braukt. Es esmu uztaisījis atraktīvu rāmja dizainu, bet saglabājis treka riteņa ģeometriju. Šis nav arī neko daudz smagāks. Uz stenda atzīmē ratu rumbas, pedāļu rumbu, sēdekļa un stūres vietu, un pa vidu var eksperimentēt — tikai

tā, lai neiet ratiem virsū,» Andris stāsta. Viņš pats, cik vien iespējams, pārvietojas ar divriteni: «Kad uzsnieg sniegs, ir jociģi atkal sākt staigāt.»

Krupisvello rāmjiem ir savi fani un izplatītāji Nīderlandē un Francijā, un lielākā daļa pasūtījumu nāk no Eiropas. Tālākās vietas, uz kurieni Cēsīs radītie rāmji ir aizceļojuši, ir Jaunzēlande, Taivāna un Koreja. Pagaidām tie top nelielā skaitā pēc pasūtījuma, jo Andris pieradis strādāt vienatnē. Viņš uzbūvējis arī vairākus no darbnīcā nepieciešamajiem rīkiem — gan ēzi, gan standus divriteņu rāmju liešanai: «Ja kādu procesu gribas optimizēt, tā ierīce pašam jāizdomā.»

Kad pasūtījumu plūsma darbnīcā apsīkst, Andrim ir laiks pievērsties mūzikai — viņš spēlē ģitāru un dzied Cēsu indi sintīpopa grupā *Starmetis*. Andra māsa Ilze Nīmane spēlē basģitāru, draudzene Līga Krieviņa — sintezatoru, un Kārlis Zagorskis no Vaidavas — bungas. Grupas ieraksti top improvizētā studijā Cēsīs, koncerti notiek visā Latvijā un kaimiņvalstīs. «Tie albumi jau arī ir pašizdoti. Vācīņus taisu pats. Mūziku sarakstu no A līdz Z,» arī mūzikai Andris pieiet ar *dari pats* attieksmi.

Strādā pie savu produktu izveides. Tas ļaus veidot stabilāku naudas plūsmu periodos, kad pasūtījumu ir mazāk.

✍ Evelina Ozola
📷 Kristīne Auniņa,
Andris Tereško

Do-It-Yourself!

Andris Tereško

Krupisvello
krupisvello.com

atmetaldesign
andristeresko.wordpress.com

Andris Tereško has been working with metals for at least ten years, and he is largely self-taught. The most diverse items are created in his workshop — from very small hangers and door handles to lamps, benches and fences. Andris creates all of this himself or works together with other designers. He is also the author of the kinetic sculpture *The Blossoming Tree* (*Ziedoš koks*), which is whirling in the wind opposite of the Smilšu Square in Cēsis. «Iron is a lasting material, and it allows you to make mistakes as well — if you do something wrong, you can still weld something together. I find it easier to express myself this way, to sketch within the material,» Andris comments on the choice of his profession.

In 2011 Andris started making unusually bent bicycle frames, and this is when the brand *Krupisvello* was born. Creating the design and producing a bicycle was a challenge, for it required more patience and precision than other metal works. *Krupisvello* frames are designed to attract attention. «Often those who create interestingly shaped frames do not take into account the principles of ergonomics, which in the end makes your ride quite impractical. I have created an eye-catching frame design by preserving the track bike geometry. This one is not much heavier either. On the stand you mark the spots for wheel hubs, pedal hub, the seat and the handlebar, and for the rest you can experiment — only so that it does not protrude into the wheels,» Andris says. Where possible, he uses a bike to get around: «When the snow falls, it feels weird to walk again.»

**Work to create your own products.
It will let you ensure a stable cash
flow in periods of time when fewer
orders are made.**

Krupisvello frames have their fans and distributors in the Netherlands and France, and the majority of orders are coming from Europe. The most remote places that the Cēsis-produced frames have travelled to, are New Zealand, Taiwan and Korea. For the time being they are produced in small numbers once an order is placed, as Andris is used to working on his own. He has also built several of the tools needed in the workshop — a forge and stands for bending bike frames: «To optimize a process, you need to come up with a device that will let you do it.»

When the intensity of orders coming in slows down, Andris has the time to focus on his music — he plays the guitar and sings in the Cēsis-based indie synthpop band *Starmetis*. His sister Ilze Nīmane plays the base, his girlfriend Līga Krieviņa plays the keyboards and Kārlis Zagorskis from Vaidava is their drummer. Recordings are made in an improvised studio in Cēsis, and concerts take place across Latvia and in the neighbouring countries. «The albums are self-released. I design the album covers myself. I compose the music from A to Z,» Andris embraces his DIY approach.

Forged Locally for the World

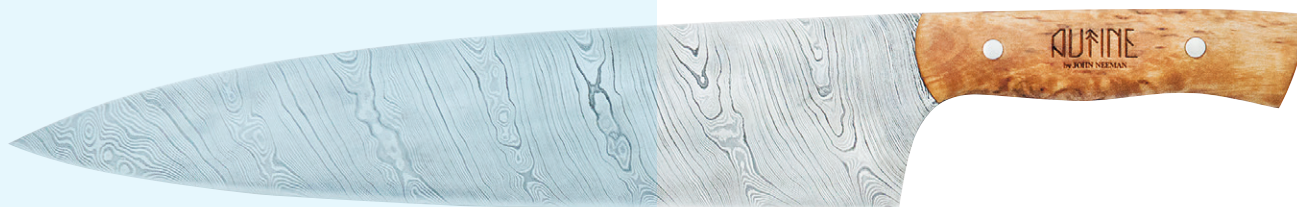
High-quality axes and knives that find buyers all over the world are forged by the Nīmaņi family at the *Autine* smithy in Priekule parish. The brand is named after an ancient Latgalian castle region, and the carefully handcrafted tools come with a lifetime warranty. *Autine's* bladesmiths have also forged special scissors for the interactive opening campaign of the National Library of Latvia.

Kaļ visai pasaulei

✍ Evelina Ozola

📷 Jānis Viksna

Autines kalvē Priekule pagasta Nīmaņos top augstvērtīgi cirvji un naži, kas pircējus atrod visā pasaulē. Zīmols nes sena latgaļu pilsnovada vārdu, un rūpīgā roku darbā izgatavotajiem instrumentiem tiek dota mūža garantija. *Autines* meistari kaluši arī īpašas šķēres Latvijas Nacionālās bibliotēkas interaktīvajai atklāšanas kampaņai.

🌐 autinetools.com

👤 autine

📘 autinetools

📷 autine_johnneeman

Laureta Candles

Rapšu vaska sveces un larnas, dažādi aromātiski produkti. Ekskursijas, kas ļauj ieskatīties darba procesos sveču darbnīcā. Rapeseed wax candles and lanterns, various fragrant products. Tours of the candle workshop that provide a peek into the work process.

🌐 lauretacandles.com

👤 lauretacandles

📘 LauretaCandles

Nest 4 Nature

Rotaļīga dizaina putnu būriši, barotavas un pamatīgi svečturi, kas izgatavoti no bērza blūķīšiem. Playfully designed bird nest boxes, feeders and sturdy candle holders, made from birch logs.

🌐 nest4nature.com

📘 nest4nature

Ekolight

Stāvlampas, griestu, sienu un galda lampas ar lina auduma abažūriem.

Floor, wall, pendant and desktop lamps with linen fabric lampshades.

🌐 ekolight.lv

👤 ekolight

📘 ekolight.lv

Write It Notebooks

Roku darbā izgatavoti piezīmju bločiņi, kladītes, plānotāji. Handmade notebooks, copybooks, planners.

📘 WriteItNotebooks

📷 Ance Saulīte

Eero Rass

Stikla dizains: vitrāžas, flīzes, trauki un citi individuāla dizaina objekti.

Glass design: stained glass, tiles, dishes and other individually designed objects.

🌐 eerorass.lv

✍ Evelina Ozola

📷 Aiga Zviedre

Guli svaigā gaisā

Guļamtikls ir parocīga alternatīva gulēšanai teltī — ja nevēlies meklēt līdzenu vietu un dzīt zemē mietiņus, atliek vien atrast divus kokus, ap kuriem apmest stiprinājumus, un iekārtoties dabas burvības baudīšanai. Guļamtikls noder ne tikai pārgājienos, divriteņu un laivu braucienos, bet arī vasaras festivālos vai vienkārši dienasdārzā. Iekārts virs upītes vai klints malā, tikls ļauj veidot pavisam tuvu dialogu ar dabas elementiem.

Fifi debeszīlie guļamtikli ir izgatavoti no viegla, ātri žūstoša un elpojoša auduma. Guļamtiklam ir ļoti augsta izturība — 200–300kg, kas ļauj tajā vienlaicīgi atrasties vairākiem draugiem vai pat ģimenei. Salocīta guļamtikla svars ir tikai 700g, un tas ceļojuma mugursomā neaizņem daudz vietas.

Fifi radošā komanda ir aizrautīgi piedzīvojumu profesionāļi, kuri savu brīvo laiku vislabprātāk pavada svaigā gaisā, tādēļ vērts sekot viņu ieteikumiem Fifi Facebook lapā un blogā. Fifi piedāvājumā ir arī kreklu sērija ceļotājiem, kas svešās zemēs palīdz sazināties ar simbolu palīdzību.

Sleep in the Open Air

A hammock is a handy alternative for sleeping in a tent — if you're not excited about the prospects of searching for a flat surface and hammering stakes into the ground, just find two trees to tie the straps around, and cosy up to enjoy the beauty of nature. A hammock can be used not only on hikes, bicycle or boat trips, but also at summer festivals or simply for napping in the garden. When suspended over a small stream or near an edge of a cliff, the hammock accommodates an extra close dialogue with natural elements.

The azure blue hammocks by Fifi are made from a light, quick-drying and breathable fabric. It is durable and can easily hold 200–300kg, which allows for a bunch of friends or a family to share it together. A folded hammock weighs just 700g, and it doesn't take up a lot of space in a backpack.

Fifi's creative team are keen adventure professionals who spend most of their free time in the open air, so it is worthwhile to follow their tips on Fifi's Facebook page and blog. Fifi also produces a shirt collection for travellers that helps to communicate in faraway lands with the help of pictographs.

✍ Evelina Ozola

📷 Alvis Sokolovs

Charge Up with Solar Power

Looking to charge your phone in the city when an electrical socket is nowhere to be seen? *Solardot* charging stations solve the problem in a smart and environmentally friendly way. Each stand is equipped with three solar panels, able to produce energy even in cloudy weather, two USB ports and one wireless charger, thereby being able to charge three mobile devices at once. The charging speed is comparable to that of a standard electrical grid, and charging is possible at night as well.

Solardot is created by Roberts Visockis and Armands Siliņš, graduates of Riga Technical University Cēsis Affiliate, Computerised Control of Electrical Technologies programme. Their study project has now become a business that produces charging stations for sale and for rent.

There are 5 *Solardot* stands in Cēsis.

Find the map at: www.solardot.lv

Uzlādējies ar saules enerģiju

Solardot uzlādes stacijas gudri un dabai draudzīgi atrisina vienmēr aktuālo problēmu — kur pilsētā uzlādēt telefonu, ja elektrības rozete nav sasniedzama. Katrs stands ir aprīkots ar trim saules paneliem, kas spēj ražot enerģiju arī mākoņainā laikā, divām USB izejām un vienu bezvadu lādētāju, līdz ar to vienlaicīgi iespējams lādēt trīs mobilās iekārtas. Uzlādes ātrums ir tāds pats, kā lādējot telefonu vai planšetdatoru no standarta elektrotīkla, un uzlāde iespējama arī diennakts tumšajā laikā. *Solardot* autori ir Roberts Visockis un Armands Siliņš, Rīgas Tehniskās universitātes Cēsu filiāles Elektroiekārtu datorvadības specialitātes absolventi. Studiju projekts tagad pārtapis uzņēmumā, kas piedāvā uzlādes stacijas gan iegādāties, gan iznomāt dažādiem pasākumiem.

Cēsis *Solardot* stendi pieejami 5 vietās.

Karti meklē: www.solardot.lv

Radoša izglītība

✍ Evelina Ozola

Zinoo zinātkāres centrs

Zinoo centrā mazi un lieli ar sajūsmu apgūst dabas likumus un iepazīst tehnoloģijas, darbojoties ar vairāk kā 200 interaktīviem eksponātiem. Šeit iespējams mācīties matemātiku lēkājot, izprast gravitāciju šūpolēs, sajūt berzi braucienā ar kartingiem, redzēt skaņu, būvēt un vadīt robotus un veikt ķīmiskus eksperimentus. Vasarās Zinoo piedāvā arī robotikas un elektronikas nometnes skolēniem.

Īpaša vieta Zinoo komandas sirdīs atvēlēta kosmosa izpētei, tādēļ Cēsis tiek rīkots ikgadējs Kosmosa festivāls. Tā galvenais notikums ir sacensības, kurās komandas izgatavo un palaiž kosmosa zondes, kuras pēc tam jādodas meklēt glābšanas operācijās.

🌐 zinoo.lv

🐦 zinoocevis

📘 ZinatnesCentrsZINOO

● Jāņa Poruka iela 8

📷 Mazā Brīnumzeme

Mazā Brīnumzeme

Pavisam maza, bet gluži kā īsta — Mazās Brīnumzemes ielas, mājas, auto un cilvēki attēlo pilsētvides norises mērogā 1 pret 87. Modelis palīdz bērniem un jauniešiem apgūt ceļu satiksmes noteikumus, attīstīt telpisko domāšanu, iepazīt programmēšanu un mehatroniku. Mazā Brīnumzeme piedāvā 2 stundas garu piedzīvojumu programmu, kas sākas ar gida stāstījumu un beidzas ar modelēšanas darbnīcu. Dalībnieki izpēta, kādas tehnoloģijas darbina Mazās Brīnumzemes vilcienus, auto un fabrikas un cik liela pacietība jāiegulda, lai veidotu ceļus, būvētu mājas un iesētu zāli.

Par godu Cēsu 810 gadu jubilejai Mazajā Brīnumzemē tapis Cēsu Pils parka un viduslaiku pils makets, kas šovasar būs apskatāms dažādās pilsētas vietās.

Creative education

Zinoo science centre

At the Zinoo science centre children and grown-ups learn the laws of nature and get to know technologies with excitement, getting busy with over 200 interactive objects. Here they can learn maths by jumping, understand gravity by swinging, feel friction in a go-cart ride, see sound, build and control robots and conduct chemical experiments. In summers Zinoo offers robotics and electronics camps for children.

Space exploration has a special place in Zinoo team members' hearts, thus an annual Space Festival is organised in Cēsis. The main event of the festival is a competition of building and launching space probes, which afterwards must be found in rescue operations.

📷 Zinoo

Little Wonderland

So small, yet so realistic — the streets, houses, cars and people of *Little Wonderland* depict the daily life of an urban environment on a scale 1 to 87. The model helps children and youth learn traffic rules and regulations, develop spatial thinking, get to know programming and mechatronics. *Little Wonderland* offers a two-hour adventure programme that begins with a guided tour and ends with a modelling workshop. The participants find out what technologies power the trains, cars and factories of *Little Wonderland* and how much patience does it take to build the roads and houses and to sow the grass.

For the 810th anniversary of Cēsis *Little Wonderland* has built a model of Castle park and the medieval castle. It will be on display at various locations in Cēsis this summer.

🌐 mazabrinumzeme.lv

● Raunas iela 7

📘 mazabrinumzeme

Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskola

Izglītības programmas

Vienīgā mūzikas vidusskola Vidzemē realizē vidējās profesionālās un profesionālās ievirzes izglītības programmas, un tās paspārnē ir arī bērnu mūzikas skola. Vidusskola atrodas Vidzemes koncertzāles Cēsis telpās, dzīvojot cieši blakus profesionālās mūzikas norisēm. Nākotnē A.Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskola plāno piedāvāt arī pirmā līmeņa augstāko izglītību mūzikas un dejas pedagoģijā (sadarbībā ar Rīgas Pedagoģijas un Izglītības vadības augstskolas Cēsu filiāli).

akcmv.gov.lv
akcmv
Raunas iela 12-2 un
L.Kalēju iela 4

- Taustiņinstrumentu spēle
- Stīgu instrumentu spēle
- Pūšamo instrumentu spēle
- Sītam instrumentu spēle
- Dirigēšana
- Vokālā mūzika
- Populārā un džez mūzika
- Deja

Cēsu pilsētas Mākslas skola

Mācību priekšmeti

Piedāvā mākslas izglītības programmas, kas apgūstamas paralēli vispārējai izglītībai, un profesionālās ievirzes izglītības programmu Vizuāli plastiskā māksla, kas sagatavo mācībām profesionālās vidējās izglītības programmās. Cēsu pilsētas Mākslas skolā uzņem bērnus no 9 gadiem programmā 20V (6 gadi) un jauniešus vidusskolas vecumā programmā 30V (3 gadi). Cēsu pilsētas Mākslas skolai ir arī filiāle Priekules.

cesumaklasskola.lv
cesumaklasskola
Palasta iela 11

- Kompozīcija
- Gleznošana
- Zīmēšana
- Mākslas valoda
- Darbs materiālā — kokiēlniecība, keramika, dizains, stikla dizains
- Datorgrafika
- Veidošana
- Fotogrāfija

Cēsu Profesionālā vidusskola

Apgūstamās profesijas

Viena no vecākajām arodu skolām Latvijā pirms gada pārcēlusies uz modernām telpām un ieguvusi jaunu aprīkojumu. Skola piedāvā profesionālo vidējo izglītību, kuras ietvaros audzēkņi apgūst gan vispārējos, gan profesijai nepieciešamos radošos un tehniskos priekšmetus, kā arī amata iemaņas. Lai gan piedāvātās profesijas lielākoties piesaista puīšus, skolas durvis ir atvērtas arī meitenēm. Profesionālajā vidusskolā uzņem ar pamatzglītību vai vispārējo vidējo izglītību, un mācības ilgst 4 vai 1,5 gadus.

cpv.lv
cesupv
cpvlv
Valmieras iela 19

- Namdaris
- Mēbeļu galdnieks
- Elektrotehniķis
- Restauratora asistents
- Mēbeļu dizaina speciālists

Rīgas Tehniskās universitātes Cēsu filiāle

Studiju programmas

Veido tiltu starp inženiertehnisko izglītību un radošumu, rīkojot dizaina darbnīcas un lekcijas, foto, video un animācijas kursus un ieviešot aktuālas mācību programmas. No 2016. gada sadarbībā ar IT uzņēmumu *Draugiem Grupa* piedāvā jaunu studiju programmu *Mobilo aplikāciju izstrāde*, pieejami arī kursi vidusskolniekiem un studentiem *Programmēšanas pamatu apguve, spēles un viedtālrunu aplikācijas*.

cf.rtu.lv
RTUCF
rtucf
cf.rtu
Piebalgas iela 3

- Enerģētika un elektrotehnika
- Vides zinātne
- Elektrotehnoloģiju datorvadība
- Uzņēmējdarbība un vadība
- Datorsistēmas

Cēsu Jaunā sākumskola

Radoša, mūsdienīga un patstāvību veicinoša pieeja mācību procesam, kas tuvināts istām dzīves situācijām. Skolai raksturīga individuāla attieksme pret katru bērnu un darbs ar visu ģimeni. Skolnieki iesaistās cāļu inkubēšanā, ekociemata būvēšanā, fizikas eksperimentos, mūzikas instrumentu veidošanā, ēdienu gatavošanā un citās attīstošās aktivitātēs. Jaunās sākumskolas direktore Dana Narvaiša atzīta par vienu no pasaules 50 labākajiem pedagogiem. Skola turpina augt, šobrīd piedāvājot mācības no pirmsskolas līdz 5. klasei.

cesis.jaunaskola.lv
Jaunaskola
Ziemeļu iela 16 un Piebalgas iela 3

Cēsu novada Jauniešu dome

Veicina aktīvu un radošu jauniešu dzīvi Cēsu pilsētā — regulāri rīko sporta un izklaides pasākumus, filmu vakarus, mūzikas, fotogrāfijas un teātra meistarklases, kā arī lekcijas par citām radošām jomām.

jauniesudome.wordpress.com
cesunovadajauniesudome
jaunodome
Rīgas iela 23

Cēsu Bērnu un jauniešu centrs

Plašs radošu un tehnisku pulciņu piedāvājums: vizuālā māksla, mūzika un dejas, lidmodelisms, improvizācija, rokdarbi, kā arī virkne citu nodarbinātību bērniem un jauniešiem.

cbjc.lv
Bērzaimes iela 4

Darītprieks

Evelīna Ozola un Toms Kokins

✍ Veronika Viļuma
📷 Kristīne Auniņa,
Kaspars Kursiņš,
Toms Kokins

Evelīna Ozola un Toms Kokins absolvējuši Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāti, pēc tam devušies turpināt urbānisma studijas ārzemēs — Evelīna Nīderlandē, Toms Zviedrijā. Vairāku gadu prombūtne un iegūtās zināšanas ļāvušas ne tikai kritiski paraudzīties uz pilsētvidi Latvijā, bet arī aptvert, ka abus vieno līdzīgi mērķi. Tā dibināta arhitektūras un pilsētplānošanas apvienība *Fine Young Urbanists*.

Viens no tandēma nozīmīgākajiem projektiem ir Rīgas Tehniskās universitātes Starptautiskā vasaras skola, kas kopš 2012. gada Cēsis pulcē arhitektūras, pilsētplānošanas un dizaina studentus no visas pasaules. Katru gadu, iedzīļinoties atšķirīgā, pilsētai nozīmīgā jautājumā, divu nedēļu laikā skola ļauj iepazīt pilnu arhitektūras projekta ciklu no pirmajām skicēm līdz pat nelielām būvēm pilsētvidē. «Agrāk vasaras skola ik gadu notika citā Latvijas vietā, taču Cēsis izveidojās patīkama sadarbība ar pašvaldību, un nolēmām vairs nepārcelties. Būtiskākais — mums ir izdevies pierādīt, ka augstvērtīgu, starptautisku arhitektūras izglītību ir iespējams piedāvāt arī Latvijas mazpilsētā,» priecājas Evelīna.

Plašu publicitāti starptautiskos arhitektūras medijos guvis pie Cēsu dzelzceļa stacijas izveidotais Stāstu tornis. Nelielais, daļēji no otrreizējās pārstrādes materiāliem veidotais paviljons tapis, vasaras skolas studentiem sadarbojoties ar Cēsu Centrālo bibliotēku, un joprojām kalpo kā grāmatu apmaiņas punkts.

Pēc vairākām Cēsis aizvadītām vasarām Evelīna un Toms nolēmuši pārcelties uz šejieni pavisam. «Patiek vairāk laika, lai domātu par svarīgo,» Evelīna min iemeslu par labu dzīvei mazpilsētā. Šķietami lēnākais dzīves ritms Evelīnai un Tomam ne brīdi nav licis samazināt pašu uzņemtos apgrīzienus. Tieši pretēji — abi ir vieni no aktīvākajiem viedokļa paudējiem jautājumos, kas skar publisko telpu, mobilitāti un pilsētu reģenerāciju. Viņi pasniedz lekcijas augstskolās Latvijā un ārzemēs, un Evelīna ir arī Latvijas radošo industriju platformas FOLD redaktore.

Pēc Toma iniciatīvas izmēģināti un Cēsu vecpilsētas iedzīvotāju starpā apspriesti dažādi satiksmes organizācijas veidi Līvu laukumā. Viņš ir arī autors Cēsu ielu organizācijas koncepcijai. Tā paredz pakāpeniski veidot cilvēcīgāku vidi pilsētā, kurā būtu vairāk veloceļu, platākas ietves, mierīgāka, saprotamāka autotransporta plūsma un atvieglota orientēšanās viesiem. Toms rīkojas tagad, bet domā ilgtermiņā: «Ja pilsētu plāno šodienas pieprasījumam, tad izbūves brīdī tā jau ir vakardiena, un viss atkal sākas no gala.» *Fine Young Urbanists* proaktīvā pieeja, maketēšana dabā un publiska apspriešana uz vietas, kas Latvijā ir retums, ir svarīgs solis ciešākas sadarbības veidošanai starp pašvaldību, projektētājiem un pilsētas lielāko vērtību — tās iedzīvotājiem.

The Joy of Doing

Evelīna Ozola and Toms Kokins

Soliņi Livu
laukumā.
Benches in Livu
square.

Evelina Ozola and Toms Kokins are graduates of the Faculty of Architecture and Urban Planning at Riga Technical University and both have continued their studies of urbanism abroad — Evelīna in the Netherlands, Toms in Sweden. The knowledge gained there and the time spent away from Latvia have allowed them not only to evaluate Latvian cityscapes more critically, but also to realize that they share the same goals. Thus *Fine Young Urbanists* — a collective of architecture and urbanism — was founded.

Riga Technical University International Summer School is one of the most important projects of the duo. Since 2012 it has gathered students of architecture, town planning, and design from all over the world to Cēsis, every year focusing on a different issue that is important for the town. The school allows students to get to know every part of an architecture project — from the preliminary sketches to actually building minor constructions in the town. «The summer school used to take place in a different place every year, but a delightful partnership with Cēsis municipality came about, so we decided to stay here. Most importantly, we have managed to prove that high quality, internationally-minded education in architecture can be delivered in a small Latvian town,» Evelīna admits happily. *The Story Tower* near Cēsis railway station has attracted wide publicity in the international architecture media. The small pavilion was partly built from recycled materials by the students of the summer school in collaboration with the Cēsis Central Library and still functions as a book exchange.

After spending a few summers in Cēsis, Evelīna and Toms have decided to move here permanently. «Now there's more time to think about what is important,» Evelīna argues the case for living in a smaller town. However, the seemingly slower pace of life has not decreased the momentum of Evelīna and Toms at all. On the contrary, they are both opinion leaders on issues of public space, mobility, and city regeneration. They lecture in Latvia and abroad, and Evelīna is the editor of FOLD, a platform for creative industries.

Thanks to Toms, various ways of organizing traffic in the Livu square have been tried out and discussed amongst the residents of Cēsis old town. Toms is also the author of the Cēsis Street Organisation Project. It envisions a gradual move towards a more humane environment in the town with more bicycle paths, wider sidewalks, a calmer and clearer traffic flow, and a simpler adjustment for visitors. Toms is acting now, while thinking long-term: «If a town is planned for the demand of today, at the moment of completion it already belongs to yesterday. We're back to the beginning that way.»

The proactive approach of *Fine Young Urbanists*, as well as prototyping and engaging the community on the scene of developments, although a rarity in Latvia, is an important step towards building a closer partnership between the municipality, the planners and the biggest treasure of any city — its residents.

Vasaras skolas studentu projektēta un būvēta mājiņa [The Wild Thing](#) Pirtsupītes gravā. Cabin [The Wild Thing](#), designed and built by students of the summer school in Pirtsupīte valley.

Arhitekta Imanta Timermaņa birojs

Dibināts 1991. gadā, Imanta Timermaņa arhitektu birojs ir lielākā Cēsu arhitektūras prakse ar ievērojamu pieredzi. Izstrādā publisko, dzīvojamo, tirdzniecības un ražošanas ēku — gan jaunbūvju, gan rekonstrukciju — projektus no pirmajām skicēm līdz pilnam tehniskajam projektam.

Founded in 1991, the office of architect Imants Timermanis is the largest and most experienced architectural practice in Cēsis. Designs for public, residential, commercial and industrial buildings — both new and renovation projects — from the first sketches to technical drawings.

arhitektatimermanabirojs.lv
arhitektatimermanabirojs
Rīgas iela 23

Evelina Ozola
Toms Valainis

Māja kokos House in the Trees

Inženiertehniski drosmīgs projekts Niniera ezera krastā — dzīvojamā māja, kas stiprināta priedēs piecus metru augstumā. Māja kokos ir būvinženiera Valda Valaiņa un dizaineres Maijas Valaines lolojums, kas tapis, rūpīgi pārbaudot ikvienu risinājumu. Namiņš pieejams arī viesiem, rezervējot caur Airbnb.

A daring engineering project near lake Ninieris — a house, mounted in pine trees five meters above the ground. House in the Trees is an idea cherished by civil engineer Valdis Valainis and designer Maija Valaine; each solution has been carefully tested. The tree house is also available for guests, bookings via Airbnb.

majakokos.lv

Pārbūve bez steigas

Kopš Cēsu alus ražošana pārvietota uz modernu rūpnīcu, vēsturiskais alus brūzis vairs netiek izmantots un lielākoties ir publikai slēgts — ar izņēmumiem Cēsu mākslas festivāla norises laikā. *Vides risinājumu institūts*, kam alus darītavas komplekss pieder, iecerējis nākotnē veidot brūzi par vidi, kur sadarboties jaunažiem zinātniekiem, māksliniekiem un citu nozaru speciālistiem.

Arhitektu biroja *Mailītis A.I.I.M.* izstrādātais projekts paredz atvērt alus darītavas teritoriju pret Pils parku un Pils laukumu un izveidot asi, kas savienotu visas darītavas ēkas un galvenās kompleksa funkcijas: ekspozīciju zāles, darbnīcas, administrāciju, saimniecības telpas, dzīvošanas telpas. Sliktā tehniskā stāvoklī esošās būves iecerēts nojaukt, tā atbrīvojot vietu plašas publiskas terases būvniecībai un atsedzot plašākus skatus uz Pils parka pusi.

Tā kā brūža teritorijas attīstībai nepieciešami lieli ieguldījumi, ko nav iespējams veikt uzreiz, stratēģija paredz *slow architecture* pieeju — pakāpenisku attīstību, pašam pārbūves procesam kļūstot par būtisku koncepcijas sastāvdaļu. Iedvesmojoties no pārbūves, par projekta arhitektonisko tēlu kļuvušas sastatnes — eksponēts koka konstrukcijas režģis.

Brūža transformācija sākas jau šovasar, nojaucot Pils laukuma pusē esošo mūri un izveidojot tur vasaras kafejnīcu. Jūlijā un augustā brūzī rosīsies arī Rīgas Tehniskās universitātes Starptautiskās vasaras skolas *Instant* studenti, būvējot vairākas telpiskas instalācijas.

✍ Evelina Ozola
📍 Mailītis A.I.I.M.

🌐 videsinstituts.lv
🌐 mailitis.lv
● Lenču iela 9/11

Renovation without Haste

The historical Cēsis brewery has not been in use since beer production was moved to a more modern factory. The buildings are mostly closed to the public — with some exceptions during the annual Cēsis Art Festival. The *Institute for Environmental Solutions*, owner of the complex, has future plans of transforming the premises into a place where young scientists, artists and professionals of other fields can meet and collaborate.

The project by architectural practice *Mailītis A.I.I.M.* presents a long-term strategy for opening the brewery grounds towards the nearby Castle park and Castle square and creating an axis that connects all buildings and main functions of the complex: exhibition halls, workshops, administration, utility rooms, accommodation. The buildings in poor technical condition are to be demolished, freeing up space for a central terrace and opening up wider views to the Castle park.

As the transformation of the territory requires significant financial resources, it is not feasible to renovate all at once. The strategy proposes a *slow architecture* approach — a gradual development when the very process of transformation becomes an essential part of the concept. Inspired by the renovation, the main architectural image of the project is scaffolding — an exposed wooden frame.

The transition of the brewery begins this summer by removing a wall on the Castle square side and creating an open-air café. In July and August, several spatial installations will be built at the brewery by students of Riga Technical University International Summer School *Instant*.

Dagnija Kupče vada audēju kolektīvus Cēsīs un Vecpiebalgā, darinājusi tautastērpu Kultūras ministrei Dacei Melbārdei un jostu Valsts prezidentam Raimondam Vējonim.

Kā jūs uzsākat audējas gaitas?

Ar aušanu saistās viss mans mūžs. Kad gāju otrajā klasē, man bija vēlēšanās aust, un Cēsīs bija tāds pionieru nams, kur bija aušanas pulciņš. Mani tur negribēja ņemt pretim, jo stelles ir lielas, bet cik tad otrajā klasē meiteniņš var būt liels. Es nevarēju sēdus ar kājām aizsniegt paminas, un tad es teicu — nekas, stāvēšu kājās. Mana pirmā skolotāja stāvēja pie krāsns, rokas aiz muguras aizlikusi, sildījās un diktēja, kā jāmin paminas: pirmā — trešā, otrā — ceturtā. Es toreiz domāju — kā gan to var zināt, kaut es tā varētu! Tagad es to zinu.

Pēc Rīgas Lietišķās mākslas koledžas pabeigšanas pirmo darba vietu atradu Valmierā — lai gan biju teikusi, ka nemūžam tādu darbu nestrādāšu, jo man skolā nepadevās fizikultūra. Es kļuvi par sporta metodisti Valmieras meliorācijas celtniecības pārvaldē. Aktīvo sportu aizstāju ar tūrisma sacensībām, galda tenisu, novusu, bļitkošanu — tās man bija sirdslietas. Vienā reizē, braucot mājās no Valmieras, mani sagaidīja trīs sievietes, kuras man piedāvāja darbu — Cēsīs bija atbrīvojušies Tautas lietīšķās mākslas studijas *Madara* vadītājas vieta, un es, protams, piekritu un atnācu strādāt savā īstajā profesijā. Nostrādāju līdz 1996. gadam, kad visi šādi kolektīvi tika likvidēti. Tā kā neko citu darīt es nemācēju, es nodibināju savu lietīšķās mākslas salonu *Fābera salons* Rīgas ielā 40. Tur bija veikaliņš, gatavojām tērpus — īstas, latviskas lietas.

Tagad laiku sadalu starp Vēverišām un Vecpiebalgas audēju kopu. Ja mēs taisām tautas tērpu, tad brunčus aužam Vecpiebalgā, bet blūzi, jaku, cepuri taisām te, Vēverišās. Es vairāk vai mazāk šos tērpus menedžēju — es zinu, kurš var labāk noaut, kurš var kaut ko noadīt.

Vai jums pašai paliek laiks arī aušanai?

Es pati šīs te arheoloģiskās villaines taisu, tās neviens cits neprot. Tās ir viens pret vienu tādas, kā arheoloģiski izrakts. Manis darinātajā kultūras ministres Daces Melbārdes tautas tērpa villainē ir 5600 metāla riņķīšu, un tā sver 2 kilogramus. Ministre to velk dziesmu svētkos. Viņai ir arī Valmieras tērps, ko mēs esam gatavojuši, un uz priekšdienām ir doma par balto Abrenes tērpu.

Jūs ar savām audējām itin bieži piedalāties starptautiskās izstādēs, braucat uz Ķīnu, uz Eiropas valstīm. Ko šādi braucieni dod?

Pirmkārt, mēs rādām savus smalkos izstrādājumus pasaulei. Ķīnā ļoti patīk mūsu tautastērpi, vainagi, lielie lakati, brunču audumi, lina dvieļi. Lai arī mēs teiktu, ka Ķīnā var un prot visu, viņiem šādas vilnas dziļas nav. Mēs arī braucam skatīties, kā viņi zīdu taisa, kā auž, kā tautastērpus saliek — tas ir ļoti interesanti. Skatāmiem, salīdzinām aušanas tradīcijas. Tikko bijām izstādē, kur piedalījās 30 valstis. Kad visā tai jūklī redzi to Latvijas karodziņu, ir tāda forša sajūta.

Vai tautastērpu darināšanā ir vieta radošumam?

Mēs pieturamies pie stingriem priekšrakstiem, ejam uz tradīciju saglabāšanu. Kopā ar etnogrāfi Aiju Jansoni veicam pētniecību un īstenojam to dzīvē. Ir bijuši tādi gadījumi, kad pasūtītājs saka: «Man patīk Piebalgas bruncis, likšu galvā Bārtas vainagu un siežu Lielvārdes jostu.» Es saku: «Stop, tā nebūs. Pie mums jūs to nedabūsiet.» Jāzina, kas kurā laikā un vietā ir bijis un kā to salikt kopā.

Vai to, ka tautastērps nav saskaņots, var pamanīt tikai zinātājs?

Nē, latvietis vispār to izjūt un grib pareizi tērpties. Ja kaut ko nezina, tad pajautā. Vēl viens mūsu princips ir, ka izmantojam dabīgus materiālus — līnu, kokvilnu, vilnu. Mazliet arī zīdu lakatiem, tas vēsturiski ir ticis ieviests. Arī visādi spīguļi, pērlītes, samta lentītes — jo tuvāk jūrai, jo izteiktāk tie parādās tērpos.

Kādi cilvēki iegādājas tautastērpus?

Tērpus pasūta kori, deju kolektīvi, ģimenes kā goda tērpu svētkiem, izlaidumiem, kāzām. Ļoti bieži pasūtītāji ir latvieši, kas dzīvo ārzemēs, jo tur tā lieta ir svēta. Vācieši arī pasūta — un to var saprast, jo saiknes ar Vāciju Latvijai ir bijušas tik ilgu laiku, ka mūsu tērpos tās senās saknes parādās un atspīd. Senā latviete redzēja, kāds tam muižas kungam tērps, un viņa to gribēja arī sev. To var redzēt tērpos.

Vai aušana ir tikai sieviešu darbs?

Aušana ir diezgan smags darbs. Piebalgā vēsturiski lina audēji bija vīrieši, un viņus sauca par vēveriem. Baķu baķiem pa ziemu auda, martā, kad ir baltais sniegs, lika uz stēķiem un balināja un tad veda pārdot. Tad, kad mums bija jādāmā savam kolektīvam nosaukums, mēs izdomājām, ka atvasināsim to no vēveriem un būsim Vēverišas.

Cēsis bija pirmā pilsēta, kas 1988. gadā pacēla neatkarīgās Latvijas valsts karogu. Sarkanbaltsarkanais karogs, kas toreiz uzvijās Cēsu Jaunās pils tornī, bija Dagnijas Kupčes šūts.

🌐 veverisas.lv

📍 Weavers' workshop «Veverisas»
Aušanas darbnīca «Vēverišas»

● Rīgas iela 19

Vēverišu darbnīcā apskatāma pastāvīga tautas tērpu ekspozīcija, un šeit iespējams iegādāties arī visdažādākās tautas lietišķās mākslas izstrādājumus: lina dvieļus un galdaudus, adītus cimdus un zeķes, izšūtas jostas un vainagus un daudz ko citu.

Vēverišas workshop exhibits a permanent folk costume collection, and here you can purchase a variety of national applied arts products: linen towels and table cloths, knitted mittens and socks, embroidered belts and wreaths, and a lot more.

Weaving Her Whole Life

Dagnija Kupče manages weaver collectives in Cēsis and Vecpiebalga. She has made a costume for Minister of Culture Dace Melbārde and a belt for President of Latvia Raimonds Vējonis.

When did you become a weaver?

I associate all of my life with weaving. When I was in the second grade, I showed an interest in weaving, and in Cēsis there was this House of Pioneers, which had a weaving group. They did not want to accept me, because the weaving loom was very big, but how big is a girl in the second grade? I could not reach the pedals, but then I said — it's alright, I will just do this standing up. My first teacher would be standing by the furnace, her arms behind the back, keeping herself warm and dictating to me how to use the pedals: the first — the third, the second — the fourth. At that point I thought — how could she possibly know that, I wish I could do the same. And now I know how.

After graduating from the Riga Applied Arts College I found my first job in Valmiera — although I had said I would never have a job like that, for I was not any good in sports while at school. I became a sports methodologist at the Valmiera Administration for Drainage Construction. I substituted active sports with tourist competitions, table tennis, novus and ice fishing — those were my true hobbies. There was this one time when on my way home from Valmiera, I was approached by three women who offered me a job. They had a vacancy for the manager of the national applied arts studio *Madara*, which I of course agreed to take up and I came to work in my actual profession. I worked there up until 1996, until all of the collectives of this kind were eliminated. As there was nothing else I was good at doing, I established my own applied arts salon *Fābera salons* on 40 Rīgas Street. We had a shop there, we would design costumes — this is where truly Latvian things were made.

Currently I divide my time between the weavers workshop *Vēverišas* and a weavers society in Vecpiebalga. If we make folk costumes, we weave skirts in Vecpiebalga, but blouses, jackets and hats are made here in *Vēverišas*. I more or less manage those costumes — I know who is the best person for weaving and who is best for knitting.

Cēsis was the first city, which raised the flag of independent Latvia in 1988. The red–white–red flag, which was then hoisted in the tower of Cēsis New Castle, was made by Dagnija Kupče.

Do you have any spare time for weaving?

I myself make these archaeological woolen shawls, which nobody else can make. They are exact replicas of archaeologically obtained exemplars. The woolen shawl that is part of the costume our Minister of Culture Dace Melbārde wears, has 5,600 metal rings and weighs 2 kilograms. Our Minister wears it during the Song Festival. Her costume originates from Valmiera, and we made it ourselves. In the future we are thinking of the white Abrene costume for her.

You and your weavers often take part in international exhibitions, you travel to China, to European countries. What do you gain from these trips?

Firstly, we get to show our fine products to the rest of the world. In China they absolutely love our folk costumes, wreaths, large kerchiefs, skirts and linen towels. Although we might say they know how to produce just about anything in China, they do not have such yarn over there. We also go there to see how they produce silk, how they weave it, how folk costumes are assembled — it's fascinating. We observe and we compare our weaving traditions. We were just at an exhibition, in which 30 countries took part altogether. It's a fantastic feeling to see the Latvian flag in the midst of that commotion.

Is there room for creativity when you make folk costumes?

We stick to strict instructions, and we tend to preserve traditions. We do research together with the ethnographer Aija Jansone and we then implement it in real life. There have been cases when the customer says: «I like the Piebalga skirt, but I will wear the Bārta wreath and the Lielvārde belt». To which I say: «Hold on, that's not going to work. You will not be getting this from us.» You simply need to know the time and place each item belongs to and how to combine all of them.

Does it take an expert to see that all parts of the folk costume do not fit together?

Oh no, Latvians do have a certain sense and an interest in dressing correctly. And if they don't know something, they ask. Another principle that we go by is to use natural materials — linen, cotton and wool. We use a little bit of silk for kerchiefs, as historically it was imported here. All kinds of spangles, pearls, velvet ribbons — the closer to the sea, the more pronounced these features are in the costumes.

What type of people usually purchase folk costumes?

Costumes are ordered by choirs, dance groups, families who want to dress up for a special occasion, graduations, weddings. Often our clients are Latvians who live abroad, as this thing is almost sacred there. We have had German clients as well, which is understandable, as Latvia has had ties with Germany for such a long time, and our costumes bring up and illuminate those ancient roots. The ancient Latvian woman saw the costume that the landlord had and wanted one for herself too. This can be seen in the costumes themselves.

Is weaving for women only?

Weaving is quite hard work. Historically men would be linen weavers in Piebalga, and they would be called *vēveri*. Piece by piece was woven in the winter, and in March, when the snow is white, they would put them on trestles, bleach them and go out to sell them. When we had to come up with a name for our collective, we had the idea to derive the name from *vēveri* and so we called ourselves *Vēverišas* (female form of *vēveri*).

Vēstures cilvēciskošana

✍ Evelīna Ozola
📷 Kristīne Auniņa

Elīna Kalniņa un Gundars Kalniņš ir Cēsīs labi zināmi vārdi — Gundars ir Cēsu Vēstures un mākslas muzeja Viduslaiku pils nodaļas vadītājs, bet Elīna, neatkarīga kultūrvēsturiskā mantojuma interpretācijas konsultante, Cēsīs rīkojusi vēsturisko filmu skates, lekcijas par apavu modes vēsturi un citus pasākumus. Viņiem raksturīga ne vien dziļa interese par vēsturi, bet arī radoša pieeja tās skaidrošanā un popularizēšanā.

Gundars Kalniņš

Gundara ikdienas darbs ir rūpēties par Cēsu viduslaiku pili — lai mantojums, kas nonācis līdz mums, tādā pašā apmērā un kvalitātē saglabātos arī nākamajām paaudzēm. Tas nozīmē gan restaurācijas darbu plānošanu un uzraudzīšanu, gan nemateriālā mantojuma pētišanu un skaidrošanu. «Mana darba mērķis ir būt kā laipai starp šauru profesionālo loku, kurā ir restauratori, vēstures pētnieki un zinātnieki, un plašāku sabiedrību. Es mēģinu cilvēkiem palīdzēt saprast, kāda ir Cēsu pils nozīme un kādēļ pilsdrupas ir jā saglabā kā drupas, nevis jāatjauno tā, lai smuki. To vērtība ir patiesumā, autentiskumā,» skaidro Gundars.

Viduslaiku noskaņu Cēsu pils dārzā uzbur dārznieki, kuri audzē Livonijas laika augus un dārzeņus, dažādu amatu meistari, kuri izgatavo priekšmetus, kādi lietoti pirms pieciem simtiem gadu, viduslaiku galda un veiklības spēļu pazinēji, kuri ļauj tās izmēģināt. Lai padarītu pils apmeklējumu jēgpilnāku, Gundars izveidojis arī aktivitāšu lapas skolēniem un ģimenēm, kas iesaista pils apjomu, būvmateriālu un viduslaiku dzīvesstila izpētīšanā.

Elīna Kalniņa

Pirms četriem gadiem Elinu uzrunājusi Amatas novada pašvaldība, aicinot strādāt ar muzeju, kas veltīts rakstnieci un kultūrvēsturniecei Melānijai Vanagai, kuru 1941. gadā padomju vara izsūtīja uz Sibīriju. Tā kā muzeja telpas ir nelielas, Elinai radusies ideja par izstādi digitālā vidē, izmantojot kustīgus attēlus un skaņu ierakstus. Tā tapusi virtuālā ekspozīcija *Esi pats!* — piecu latviešu bērnu stāsti par deportāciju un par sava es saglabāšanu sistēmā, kas cenšas iznīcināt individualitāti.

Stāstu ierunāšanā Elinā iesaistījusi vairāk kā 20 bērnu no Amatas novada skolām, un visveiksmīgākā sadarbība izveidojusies ar Drabešu internātskolu: «Tie ir bērni, kam dzīvē neiet pārāk viegli, un viņi bija ļoti priecīgi, ka var brukt uz studiju Cēsīs ierakstīt savas balsis.» Elinā lepojas, ka projekta ietvaros izdevies strādāt ar mākslinieku Ilmāru Blumbergu, jo viņš Melāniju Vanagu pazinis personīgi, un darbi no cikla *Visu laiku snieg* ir mākslinieka bērnības atmiņas par Tjuhtjetu, kur tika nomitināti ekspozīcijas pieci varoņi. Pieejamos vēsturiskos attēlus, Ilmāra Blumberga gleznas un Zinta Butāna foto kolāžas iekustināt palīdzējuši vairāki Latvijas Mākslas akadēmijas

Ik vasaru pils dārzā tiek rīkotas Viduslaiku dienas: «Pasākums ir izglītojošs, bet tādā formātā, ka cilvēki pat nepamana, ka kāds mēģina kaut ko ieboksterēt vai skaidrot. Mēģinām atrast aktuālas tēmas, kas ir svarīgas arī mūsdienu kontekstā, piemēram, uzturs, cilvēku un dzīvnieku attiecības. Šī gada tēma ir bērni un bērnība, un viduslaiku dienas tiek veidotas kopā ar Cēsu skolēniem.»

Plašāku sabiedrību Gundars uzrunā arī populārizāniskās lekcijās par saistošām vēsturiskām tēmām. Pagājušajā ziemā, kad vairāk kā nedēļu turējās pamatīgs sals, viņš stāstīja, kā cilvēki pārzīmojuši viduslaiku pili: «Ar viduslaiku periodu saistās mīts, ka bija drausmīgi auksti. To, ka pils savulaik ir bijusi silta un ērta, ir grūti saprast. Ja esi atnācis ar tādu priekšstatu, bet lekcijas laikā atklājas cita pasaule, tu aizie prom kaut ko vairāk sapratis.»

Gundars un Elina kopīgi strādā pie ekspozīcijas par Cēsu pili kā ieslodzījuma vietu un par uguns šaujamo ieroču nozīmi pils vēsturē.

studenti, *Tritone Studio* un citi. Lai stāsts izplatītos arī ārpus Latvijas, interneta vietne izveidota ne tikai latviešu, bet arī krievu, angļu, vācu un franču valodā.

Ņemot Melānijas Vanagas muzeja ekspozīciju par pamatu, vēlāk kopīgi ar vairākiem iespējamās misijas skolotājiem izveidots pedagoģisks materiāls skolām, noderīgs ne tikai vēstures, bet arī vizuālās mākslas, ģeogrāfijas, ētikas, audzināšanas stundās. Ar to iepazīstināti jau vairāk kā 600 skolotāju visā Latvijā, un no tiem, kas materiālu izmanto, saņemtas labas atsauksmes. Elina uzskata, ka par PSRS režīmu Latvijā nepieciešams runāt vairāk, lai veicinātu empātijas un taisnīguma izjūtas veidošanos sabiedrībā, kā arī dialogu starp paaudzēm: «Tas ir stereotips, ka runājot paliek smagi. Jo vairāk es pētīju un meklēju atbildes uz jautājumu, kā viņi izdzīvoja, jo vieglāk man palika. Tur bija iekšā ļoti liels spēks, kas uzlādē.»

Šobrīd Elina ēkā Cēsīs, kur reiz atradies īslaicīgās aizturēšanas izolators, veido ekspozīciju par pretošanos padomju varai. Sešas ieslodzījuma kameras atklās nepakļaušanās un dedzīgas sirdsapziņas stāstus. Telpu scenogrāfiju veido mākslinieki Reinis un Krista Dzudzilo, veltot to cilvēkiem, kuri tajās bijuši ieslodzīti. Elina stāsta, ka Cēsu apriņķa iedzīvotāji ļoti aktīvi pretojušies padomju varai: «Pie sienas pieliksim lielu Cēsu apriņķa karti, kur atzīmētas dažādas pretošanās izpausmes. Lai tu stāvi pie tās kartes un redzi, ka vēl 10 gadus pēc totalitārā režīma ieviešanas bija tik daudz pretestības. Cilvēki saņēma dūšu un nepadevās.» Ekspozīciju iecerēts atklāt 2018. gada vasarā.

 viduslaikudienas.cesis.lv

 cesupils.lv

 [cesupils](https://www.facebook.com/cesupils)

 [Cesu_pils](https://twitter.com/Cesu_pils)

 esipats.lv

Attēls no Melānijas Vanagas muzeja virtuālās ekspozīcijas [Esi pats!](http://Esi_pats!)
Image from the virtual exhibition of the Melānija Vanaga museum [Be Yourself!](http://Be_Yourself!)

Humanising History

Elīna Kalniņa un Gundars Kalniņš are both well known in Cēsis: Gundars is in charge of the medieval castle in the Cēsis History and Art Museum, while Elīna, an independent consultant of cultural and historical heritage, has organised viewings of historical films, lectures on the history of footwear fashion and other events in Cēsis. Both of them share not only a deep interest in history, but also a creative approach to popularising it and explaining it to others.

Gundars Kalniņš

Gundars's everyday routine involves taking care of the Cēsis Castle, so that our medieval heritage could be passed on to the next generation without losing anything of value. This includes both planning and overseeing restoration of the ruins, as well as the research and explanation of intangible heritage. «My goal is to bridge the narrow pool of professionals, such as restorers, historians, and scientists, and the society at large. I try to help people understand the importance of Cēsis Castle and why it should be kept as ruins, not just prettily renovated. The value of the ruins is in their genuineness, their authenticity,» he explains.

The medieval ambience in the garden of Cēsis Castle is maintained by gardeners, who are growing plants and vegetables of the Livonian times, masters of various crafts, making items that would have been used five hundred years ago, and players of medieval board and dexterity games, who invite anyone to try them. In order to make a visit to the castle more meaningful, Gundars has also prepared activity sheets for students and families, that guide them in exploring the castle's entirety, its materials, and the medieval lifestyle.

Every summer the garden hosts the Medieval Days: «It's an educational event, but in a way so that people don't even notice being lectured or taught. We're trying to find important themes that are relevant in the modern context as well, such as our food, the relationships between us and animals. The theme of Medieval Days this year is childhood and children, and the students from Cēsis participate in their organisation.»

Gundars also engages the society through popular scientific lectures on captivating historical topics. Last winter, when a freezing cold lasted for more than a week, he explained how people spent their winters in medieval castles: «There is a myth about castles being horribly frigid. It's hard to understand that a castle could have been warm and cosy. If you've come to a lecture with a preconception and find out something new, you just might leave the lecture actually having understood something.»

Gundars and Elīna are working together on an exhibition about Cēsis Castle as a place of imprisonment and the role of firearms in the history of the castle.

Elīna Kalniņa

Four years ago Elina was approached by the Amata Municipality, asking her to work with the museum of Melānija Vanaga, a writer and cultural historian deported to Siberia in 1941 by the Soviet authorities. As the museum was quite cramped, Elina decided to make an exhibition digitally, using moving images and sound recordings. That was the origin of *Be Yourself!*, a virtual exhibition about five Latvian children, their stories of deportation and keeping their identities in a political system that abhorred individuality.

Elina has involved over 20 children from various schools of Amata municipality in the project, but her best collaboration has been with Drabeši boarding school: «They're children who don't have it easy, so they were very happy to come to the studio in Cēsis and record their voices.» Elina is also proud to have worked with the artist Ilmārs Blumbergs, as he had known Melānija Vanaga in person and the works of his *It's Always Snowing* cycle are rooted in his childhood memories from Tyukhtet, where the five protagonists of the exhibition are settled. Historical images, Blumbergs's paintings, and photo collages by Zintis Butāns have been set in motion with the help of students of the Latvian Academy of Art, *Tritone Studio*, and others. In order to spread the story outside Latvia, the website has also been translated to Russian, English, German, and French.

The exhibition of Melānija Vanaga museum has been also used as a basis for a set of teaching resources, co-designed by teachers of *Iespējamā misija* (*Mission Possible*). It is useful not only in history lessons, but also for teachers of art, geography, and ethics, as well as for class assemblies. More than 600 teachers have been already acquainted with these teaching aids, and excellent reviews have been received from those that have tried them. Elina is confident that more conversations about the USSR regime are required in Latvia, in order to establish empathy and a sense of justice in the society, as well as an inter-generational dialogue. «It's a stereotype that talking makes matters more difficult. The more I researched and looked for an explanation of their survival, the more I felt at ease. These answers have a certain power.»

At the moment Elina is making an exhibition about the resistance against the Soviet power in Cēsis, in a building that used to house holding cells. Six cells will reveal tales of defiance and ardent conscience. The scenography of the building is being designed by the artists Reinis and Krista Dzudzilo, dedicating it to the people that were held there. Elina explains that the people from the Cēsis district used to be active members of the resistance movement against the regime. «We'll put up a map of Cēsis district on the wall, pointing out various cases of resistance. One should be able to stand at the map and plainly see that the resistance was still widespread 10 years after the regime was established. The people had gathered their courage and did not give up.» The planned opening date of the exhibition is in the summer of 2018.

Fono visapkārt

Marts Sildniks, Jānis Sildniks, Lauris Sildniks

✍ Andrejs Murešans
📷 Kristīne Auniņa

Nedēļas nogalēs ceļš gandrīz neizbēgami aizved uz *Fonokluba* — uz kādu koncertu vai tikai palūkoties, kas notiek uz deju grīdas. Par to, ka *Fonoklubs* ir Cēsu populārās un alternatīvās mūzikas dzīves epicentrs, liecina kaut vai tikai tas, ka katram kārtīgam Cēsu mūziķim ir vismaz viens videoklips, kurā redzamas *Fonokluba* svētraiņās sienas. Katrs cēsnieks savukārt var nosaukt vismaz vienu no Sildniku brāļiem: Lauri, kurš vada kluba saimniecisko pusi, Martu, kurš veido pasākumu programmu, vai Jāni, kurš rūpējas par kluba publicitāti. *Fonoklubs* šoruden svinēs 8 gadu jubileju, bet grupai *Enhet*, kurā visi trīs brāļi spēlē, apritējuši jau 15 gadi, līdz ar to mazliet jāatskatās pagātnē.

Cēsis savulaik esot bijusi Latvijas metāla galvaspilsēta, un hārdkora scēna pilsētā ir aktīva vēl aizvien. Cēsnieks Raimonds Gusarevs (mūziķis *El Mars* — red.) min, ka viņa paauzdes muzikālo gaumi ietekmējušas trīs radio stacijas, kas pilsētā pastāvējušas (*Radio 3*, *Radio Ēra* un *Saules ielas radio*), kā arī festivāls *Nakts bez zvaigznēm*. Smagās mūzikas koncertu vieta tolaik bijis pamests bērnu dārzs jeb *Bencis*. «Tā bija kulta vieta, riktīgs andergrounds,» atceras Lauris Sildniks, «*Enhet* balansē starp metālu un hārdkoru. Kad mums bija 17–18, tādu mūziku sākām klausīties. Grupas cita citu iespaidoja. Mans tēvs ir profesionāls mūziķis, pedagogs, beidzis konservatoriju Rīgā, un mēs, visi bērni, gājām mūzikas novirziena pamatskolā. Tēvs atbalstīja grupas izveidi. Sākām organizēt končus, tad sākām organizēt lielākus končus, tad sākām taisīt festivālu. Un tad nonācām līdz klubam un no tā visa izveidojām biznesu.»

Atšķirībā no kafejnīcām un restorāniem, kuru aktīvā sezona Cēsis ir vasara, klubam vairāk apmeklētāju ir ziemā.

Sākumā *Fonoklubs* aizņēmis par Princešu namu sauktās vecpilsētas ēkas pagrabstāvu, bet ar laiku paplašinājies augšup. Audzis arī žanriskais piedāvājums: «Sākotnēji viss bija pakārtots tai mūzikas scēnai, kurā mēs paši darbojāmies. Tā mūs arī uztvēra — kā metālistu klubu. Ar laiku sapratām, ka tā ir ļoti šaura niša. Ja taisi solidāk, tad skaties arī uz plašāku auditoriju.» Šobrīd *Fonoklubs* paplašinājies tiktāl, ka tam ir arī pašam savas florbola un volejbola komandas.

Astoņus gadus *Fonokluba* kolektīvs mazliet ārpus Cēsim rīkoja *Fonofestu*, kurš šajā laikā izauga par vienu no nozīmīgākajiem vasaras mūzikas pasākumiem Latvijā. Līdz nolēma apstāties, jo organizēšanā ieguldītais darbs vairs nav bijis samērojams ar ieguvumiem. Tomēr bez festivāla rīkošanas Sildniki izturēja tikai mazliet vairāk kā gadu — jau 2014. gadā tika aizsākts lielkoncerts *Fono Cēsis*, kas notiek pilsētas svētku ietvaros. «Stulbi būtu nedarīt to, ko tu māki darīt. Tā mēs visu laiku nonākam pie koncertu organizēšanas,» Lauris secina.

Fono Cēsis atšķiras no *Fonofesta* ar to, ka tam nav ieejas maksas un ir nozīmīgs partneris — Cēsu novada pašvaldība. Tas nozīmē daudz mazāk raizū rīkotājiem un izdevīgu pasākumu pilsētai, jo koncerts piesaista gan plašu uzmanību, gan daudz apmeklētāju.

Vaicāts, kā Cēsu mūzikas ainā vēl pietrūkst, Lauris atbild: «Tas, ko es ļoti gribētu, ir koncertzāle kādiem 200 cilvēkiem — mazāka kā Cēsu koncertzāle, bet lielāka kā *Fonoklubs*. Zināšanas mums ir, aparatūra ir, bet kluba telpas ierobežo. Tādēļ ziemā daudz grupas nevaram piesaistīt.» Iespējams, tieši šādai koncertzālei jāklūst par nākamo *Fono* darbības atzaru.

🌐 fonoklubs.lv
f fonoklubs
🐦 FonoKlubs
● Rīgas iela 47

Fono Everything

Marts Sildniks, Jānis Sildniks, Lauris Sildniks

Enhet

Cēsu metālkora
veterāni.

Cēsis metalcore
veterans.

🌐 enhet.net
📺 Enhet.net
📺 enhet
📺 Ivenhet

On weekends, the road almost inevitably leads to *Fonoklubs* — to a concert or just to see what is going on on the dance floor. *Fonoklubs* is the epicentre of the town's popular and alternative music life, this can be proven by the simple fact that every proper musician from Cēsis has at least one video that features the striped walls of *Fonoklubs*. Meanwhile, every Cēsian can name at least one of the Sildniki brothers: Lauris, who manages the financial side of the club, Marts, who puts together the event programme, or Jānis, who takes care of the publicity of the club. *Fonoklubs* will celebrate 8 years this fall, but the band *Enhet*, which all three brothers are part of, is already 15 years old, so we must look back at the past a little bit.

It is often said that Cēsis used to be the Latvian capital of metal, and the hardcore scene of the town is still active. The Cēsian Raimonds Gusarevs (musician *El Mars* — ed.) says that the musical taste of his generation was influenced by three radio stations that existed in Cēsis (*Radio 3*, *Radio Ēra*, and *Saules Street Radio*), as well as the festival *Nakts bez zvaigznēm* (*A Night Without Stars*). Back then, heavy music concerts took place at an abandoned kindergarten, nicknamed *Bencis*. «It was a cult spot, proper underground,» remembers Lauris Sildniks, «*Enhet* balances in between metal and hardcore. When we were 17–18, we started listening to such music. The bands influenced one another. My father is a professional musician, an educator, graduated from the Music Academy in Riga, and us, all children, went to an elementary school with a specialisation in music. Father supported us forming a band. We started organising gigs, then we started organising bigger gigs, and then we started a festival. And then it all came to a club, and we made a business out of it.»

In the beginning, *Fonoklubs* occupied only the basement of the building in Old Town, known as the House of Princesses, but later expanded upwards. The variety of the genres represented grew as well: «When we started out, everything was subordinated to the music scene that we were active in. That's how people saw us — a metalheads club. With time came the understanding that it is a very narrow niche. If you make something more decent, you're looking at a broader audience as well.» Today *Fonoklubs* has grown so big that it has its own floorball and volleyball teams.

For eight years, the collective of *Fonoklubs* organised the *Fonofest* festival just outside Cēsis. During this time, it grew into one of the most visible summer music events in Latvia. That was until they decided to stop, because the work put into the preparation was not comparable to the benefits. But the Sildniki bunch managed to last just slightly over a year without a festival — in 2014, a massive concert *Fono Cēsis* was started as part of the annual city festival. «It would be stupid not to do what you can do well. So we end up organising concerts all the time,» Lauris concludes.

Fono Cēsis differs from *Fonofest* with a free entrance and a significant partner — Cēsis Municipality. It means less worries for the organisers and a worthwhile event for the town, since the concert attracts a lot of attention and visitors.

When asked about what is missing in the musical landscape of Cēsis, Lauris replies: «I would really like to have a concert venue for some 200 people — smaller than the Cēsis concert hall, but bigger than *Fonoklubs*. We have the expertise, we have the equipment, but the premises of the club limit us. Unfortunately, we can't invite many of the bands we'd like to have.» Perhaps, it is a concert venue that should become the next *Fono* endeavour.

Unlike the cafés and restaurants in Cēsis, for whom summer is the active season, the club has more visitors in winter.

Cēsu skaņas Sounds of Cēsis

✍ Andrejs Murešans

📍 Jānis Viksna, Vidzemes koncertzāle Cēsis

Artsound

Biedrība piedāvā platformu jauniem mūziķiem un video māksliniekiem, savedot tos kopā mūzikas improvizācijas vakaros *Sacepums* un *Ceturtdienas apļos* ar tiešraidēm Youtube, kā arī rūpējas par mēģinājumu telpu un skaņu ierakstu studiju radošo industriju centra *Skola6* pagrabstāvā.

The organisation provides a platform for young musicians and video artists and brings them together at music improvisation events *Sacepums* (*Bake*) and *Thursday Circles* with live broadcasts on Youtube. Manages a rehearsal space and a sound recording studio in the basement of creative industries centre *Skola6*.

📘 artsound.biedriba

● L. Skolas iela 6

Vidzemes kamerorķestris Vidzeme Chamber Orchestra

1981. gadā dibinātajā kamerorķestrī muzicē Vidzemes mūzikas skolu pedagogi, absolventi un audzēkņi. Atskaņo dažādu žanru klasisko un seno mūziku.

The chamber orchestra, founded in 1981, brings together teachers, graduates and students of Vidzeme music schools. Performs classical and early music of various genres.

Vidzemes koncertzāle Cēsis Vidzeme Concert Hall Cēsis

Reģionālas nozīmes kultūras centrs, kurš pēc tā atvēršanas 2014. gadā ievērojami bagātinājis Vidzemes kultūras dzīvi un ierindojis Cēsis starp Latvijas lielākajām koncertadresēm. Mājvieta festivāliem *Čello Cēsis*, *INSO Vasarnīca*, mākslas festivāla *Cēsis* mūzikas programmai. Ēkas rekonstrukcijas autori — Arhitekta J. Pogas birojs.

After its opening in 2014, this cultural centre of regional importance has significantly enriched the culture life of Vidzeme and placed Cēsis among the biggest concert destinations in Latvia. Home of *Cello Cēsis* festival, *INSO Summer Festival* and the music programme of *Art Festival Cēsis*. Authors of the renovation — Arhitekta J. Pogas birojs.

🌐 cesukoncertzale.lv

📘 koncertzalecēsis

● Raunas iela 12

Cēsu pils koris Cēsis Castle Choir

Profesionālākais pilsētas jauktais koris ar vairāk kā 20 gadu pieredzi. Regulāri koncertē Cēsis un citviet Latvijā, piedalās starptautiskos konkursos. Īpaši Cēsu 810 gadu jubilejai ierakstīts Riharda Zaļupes skaņdarbs, kas tiks atskaņots svētku kulminācijā.

The most professional mixed choir in Cēsis with more than 20 years of experience. Performs regularly in Cēsis and elsewhere in Latvia, takes part in international choir competitions. For the 810th anniversary of Cēsis the choir has recorded a composition by Rihards Zaļupe that will be played at the height of the celebration.

🌐 pilskoris.lv

📘 pilskoris

Doni Tondo

Divu cēsnieku un viena balvēnieša instrumentāla roka projekts Rīgā.
Instrumental rock project in Riga by two guys from Cēsis and one from Balvi.

donitondo.bandcamp.com [f DoniTondoMusic](https://www.facebook.com/DoniTondoMusic)

Raimonds Mežaks

DJ ar 25 gadu stāžu, spēlē plates un kasetes. Izveidojis *Latvian Beat* grupu Facebook, kur ievieto informāciju par deviņdesmito gadu deju mūziku Latvijā.
A DJ with 25 years of experience, spins vinyls and cassette tapes. He has set up a Facebook group *Latvian Beat* where he posts about 1990s dance music in Latvia.

Transleiteris

Duets rada parodijas, kas nereti pārspēj oriģinālus. Visticamāk, vienīgā apvienība no Cēsīm, kuras video Youtube skatīts vairāk kā 1 miljonu reižu un mūzika izmantota ESPN kanāla NBA reklāmā.
The duo creates parodies that often beat the originals. Most likely the only collective from Cēsis with over 1 million hits on Youtube and a track used by ESPN in their NBA ads.

[f Transleiteris](https://www.facebook.com/transleiteris)
[studijaskapis](https://www.youtube.com/channel/UC...)

[i transleiteris](https://www.instagram.com/transleiteris)

RR Band

Kvalitatīvas pazīstamu dziesmu kaverversijas.
Quality covers of well-known songs.

[rrband.lv](https://www.instagram.com/rrband.lv)

Starmetis

Indi sintipopa grupa, kas eksperimentē ar akustiskiem un elektroniskiem instrumentiem.
Indie synthpop band experimenting with acoustic and electronic instruments.

starmetisl.v.bandcamp.com

Franco Franco

Romantisks indipops ar emocionālu Elizabetes Vētras vokālu.
Romantic indie pop with the emotional vocal of Elizabete Vētra.

francofranco.bandcamp.com [f francofranco](https://www.facebook.com/francofranco)
[i francofranco](https://www.instagram.com/francofranco)

Spit It Out

Pamatīgs hārdkors ar ASV skolas ietekmi.
Proper hardcore with an American influence.

spititout.lv [f SpitItOutCHC](https://www.facebook.com/SpitItOutCHC)

Misters un Marshals

Arī Cēsīs skan hiphops — Misters un Marshals repo un producē gan kopā, gan katrs atsevišķi.
There's hip hop in Cēsis too — Misters and Marshals rap and produce both together and as solo artists.

[f mistersmm](https://www.facebook.com/mistersmm)

marshalslv.tumblr.com
[i marshals](https://www.instagram.com/marshals)

Ar briežiem

Dizaineres Ievas Morozas zīmola *Deered* atpazīstamības zīme ir briedis — zīmējums uz kreklīņiem, kleitām un cepurēm, smalkos pērliņu izšuvumos kaklarotās. Brieža tēls ir gana maigs, lai patiktu meitenēm, un gana spēcīgs, lai derētu arī puisiem.

Pavadījusi studiju laiku Rīgā, kur bijis grūti sadzīvot ar steigu un cilvēku masām, Ieva atgriezies Cēsīs, kur pirmo atbalstu uzņēmējdarbībā viņai sniegusi vecmāmiņa. «Cēsīs ir miers,» Ieva apstiprina daudzu citu teikto. Viņa šeit kļuvusi par vienu no pirmajiem koprodes mājas *Skolā* iemītniekiem.

Ieva uzskata, ka «tieši tie, kuri paliek un veido savu biznesu mazpilsētās, izvēlas grūtāko ceļu un ir vissparīgākie.» Ievas pieeja darbam to apstiprina — viņa pati gan zīmē skices, gan šuj tērpus, gan tos fotografē un pārdod. *Deered* fotosesijas top Cēsu apkārtnes mežos un laukos — tas šķiet vispiemērotākais fons mazajiem briežiem. Labas fotogrāfijas ir nozīmīgas, jo *Deered* apgērbi un aksesuāri galvenokārt apskatāmi un iegādājami internetā. Tas darbojas vienkārši — klienti paši noņem sev mērus, atsūta tos Ievai un pēc kāda laika kāroto tērpu saņem pastā. Dažkārt Ieva dodas uz Kalnciema kvartāla tirdziņu Rīgā, jo daļa interesentu, pirms izšķiras par pirkumu, tomēr vēlas precī aptaustīt. Dalība tirdziņos arī palīdz *Deered* piesaistīt jaunus klientus.

🌐 ievamoroza.weebly.com

📘 [MorozaIeva](#)

Popularizē un pārdod savus produktus interneta vidē, bet izmanto arī klātienē kontaktu priekšrocības.

Along with the Deer

Deered is a brand created by the designer Ieva Moroza, and deer are its sign of recognition — drawn on T-shirts, dresses and hats, and fine bead embroidered necklaces. The image of a deer is gentle enough to appeal to girls and strong enough to fit guys as well.

Having spent her study years in Riga, where Ieva had a tough time adjusting to the city rush and the crowds, she returned to Cēsis, where Ieva's grandmother became the first investor in her business. «There's peace in Cēsis,» Ieva confirms the opinion of many. Here she has become one of the first residents of the co-creation house *Skolā*.

Ieva believes that «those who stay and build their businesses in small towns are choosing the challenging path and are the snappiest». Ieva's approach to work confirms this — she draws sketches, does all the sewing, takes photos and sells the garments herself. *Deered's* photo shoots take place in the fields and forests that surround Cēsis — this seems to be the most suitable background for the little deer. Good photography matters, because the clothes and accessories of *Deered* are predominantly displayed and purchased online. At times Ieva attends the Kalnciema Quarter Market in Riga, for there is always a group of potential buyers who want to lay their hands on the actual product before the purchase. Having a stand in the market also helps *Deered* reach out to new clients.

Promote and sell your products online, but make use of the advantages given by face-to-face interactions as well.

Ne-Parasti

Zane Gaisa

✂ Evelīna Ozola

📷 Kristīne Auniņa, Zane Gaisa, Stella Bērziņa

Zanes Gaisas bērnu aksesuāru zīmols *Pupa* aug līdz ar viņas pašas pieciem bērniem — sācies ar mazuļu lacītēm, tagad jau attīstīties līdz cepurēm, šallēm un legingiņiem, un pircēji sākuši izrādīt interesi arī par apģērbiem māmiņām. Šūšana kā tāda Zani gan īpaši nesaistot, viņai aizraujošāks šķiet radīšanas process: «Gribas taisīt kaut ko tādu ne-parastu, ne kā visiem. Parastai, praktiskai lietai vienmēr pielieku kaut ko klāt. *Pupas* lacītēm pievienotā vērtība ir kareklītis — ar to bērns var paspēlēties, var pazelēt.»

Sākumā Zanei nemaz nav ienācis prātā, ka lacīšu šūšana varētu pāraugt biznesā: «Domāju, ka uzšūšu tikai savam bērnam, un viss. Tam bērnam tagad ir seši gadi, un es sāku, kad viņam bija viens.» Zane arī necenšas *Pupu* pārvērst lielā uzņēmumā un apgalvo, ka biznesa domāšana viņai nepiemīt: «Viss ir nevis virzīts, bet gan ļoti dabīgi un lēnām attīstīties pats no sevis. Apgrozījums ir palielinājies darīšanas, mēģinājumu ceļā. Es arī neesmu baigā riskētāja, neesmu neko aizņēmusies; visu, kas nopelnīts, esmu ieguldījusi materiālos. Veikali, pašvaldības, klienti — visi paši ir mani atraduši.»

Mazliet *Pupas* tagad ir katra Cēsu mazuļa garderobē — ikvienam jaundzimušajam pašvaldība dāvina Zanes šūtu lacīti. Vēlāk to pamanījusi Ādažu pašvaldība, kas līdz ar lacītēm

pasūtījusi arī mīļlupatiņas. Zane uzskata, ka daudzkrāsainās lacītes ir produkts, kas attīstīts teju līdz pilnībai: «Man ir pārliecība, ka tie ir paši labākie materiāli, ko es esmu varējusi atrast. Neko mainīt man tagad vairs negribas, bet iepriekš es visu laiku uzlaboju un uzlaboju.»

Zane neveido gatavas produkcijas uzkrājumus, bet gan šuj uz pasūtījumu. Tādējādi nerodas pārpalikumi, un *Pupas* noliktavā glabājas tikai audumi. Tirgošanās notiek internetā, izmantojot *Etsy* platformu, kā arī atsevišķos veikalos Cēsīs, Siguldā, Rīgā, Ogrē un Jelgavā. Daudz pasūtījumu pienāk no ārzemēm — lielākoties ASV, Kanādas, Austrālijas, kā arī Singapūras, Korejas un «visādām sarežģītām valstīm». Skandināvija gan vēl neesot bijusi.

Zane pati vislabprātāk izveidotu *Pupas* kolekciju, kurā viss ir pelēkā krāsu gammā, taču viņa ievērojusi, ka Latvijas pircējus vairāk interesē koši toņi un apdrukas. Pilsētās biežāk pasūtīt mierīgu toņu vai rakstainus apģērbus, bet laukos pieprasītāki ir rozā, violeti, puķaini audumi. Vislielākais gandarijums Zanei ir klientu atsauksmes, kas viņu motivē: «Ja kāds atgriežas jau piekto reizi, tas man liek domāt, ka es daru labu darbu.»

Un–Usual

Zane Gaisa

etsy.com/shop/pupaforkids
PUPAforkids

pupaforkids

The children's accessories brand *Pupa* created by Zane Gaisa is growing up along with her own five children — what started out with baby bibs has now developed into a range of hats, scarves and leggings, and customers have recently begun to interest in maternity clothes. Sewing as such does not excite Zane as much as the very creation process: «I want to make something unusual, something nobody else has. I usually add an extra touch to practical items. The added value of *Pupa* bibs is the bead — babies can play with it or chew on it.»

At first Zane did not even think that her bib making would grow into a business: «I thought I would make something for my own child and that's it. That child is now six and I started out when he was a year old.» Zane is not trying to turn *Pupa* into a big company and claims she does not possess a particular business thinking yet: «Things weren't directed in any way, but rather developed naturally and slowly by themselves. The turnover has increased through getting things done and through trial and error. I'm not much of a risk taker, I haven't taken out a loan. All of my profits have been invested into materials. Stores, municipalities and clients have all found me somehow.»

Each baby in Cēsis now has a little something from *Pupa* — the municipality gives every newborn a bib made by Zane. Later on this was noticed by the Ādaži Municipality, which ordered comforter toys along with the bibs. Zane believes that the colorful bibs are a product that has been developed to near perfection: «I am convinced that these are the very best materials I could have found. I do not wish to change anything at this point, although previously I was constantly improving things.»

Zane does not accumulate ready-made production — everything is custom-made. This way there is no surplus and the *Pupa* storage only has fabrics in it. Products are sold online through Etsy, as well as in separate stores in Cēsis, Sigulda, Riga, Ogre and Jelgava. Many orders are coming in from abroad — largely from the US, Canada, Australia, but also Singapore, Korea and «all sorts of complicated countries». Scandinavia is not on the list just yet.

Zane would prefer to create a *Pupa* collection in a range of grey colors, but she has noticed that Latvian customers are more interested in bright colors and prints. People living in cities more commonly order clothes in calmer tones and patterns, while in rural areas pink, violet and floral fabrics are more in demand. The greatest satisfaction for Zane lies in the client reviews that are very motivating: «When someone comes back for the fifth time, it leads me to think I am doing a good job.»

Ideja par legingiem, uz kuriem rakstīts «labā kāja, kreisā kāja», Zanei atnākusi, no rītiem skrienot. Apdruku rok raksts pieder Zanes sešgadīgajai meitai.

The idea of leggings printed with left leg, right leg came to Zane while she was on her morning run. The handwriting used for prints belongs to Zane's six-year-old daughter.

Tili Couture

Glīti ikdienas apģērbi, greznas kleitas un adījumi meitenēm no 2 līdz 14 gadu vecumam. *Tili Couture* izvēlētie audumi ir dabīgi un rotāti ar oriģinālām apdrukām, bet tērpu detaļas un aksesuāri veidoti smalkās 1930. gadu tehnikās. Tikko atvērtais *Tili* konceptveikals piedāvā iegādāties bērnu apģērbus un rotaļlietas, kā arī dzīvesstila preces — gultasveļu, spilvenus un somas.

Neat everyday clothing, gorgeous dresses and knits for girls aged 2 to 14. The fabrics selected by *Tili Couture* are natural and decorated with original prints, but the details and accessories are made using fine techniques from the 1930s. The freshly opened *Tili* concept store carries children's clothing and toys as well as lifestyle products — bed linen, cushions and bags.

📷 tilicouture
f TiliCouture

🌐 tilicouture.com
● Rīgas iela 12

Piine

Dāvanu veikaliņš ar dizaina mājlietām. Papīrlietas, keramika, lins, sveces un svečturi, rotaļlietas.

A gift shop selling design home decor. Paper goods, ceramics, linen, candles and candlesticks, toys.

🌐 piine.lv

f piine.lv

● Lenču iela 7

Kinoo

Stilīgs veikaliņš ar vintage un vietējo dizaineru apģērbu izlasi un piekarojamiem aksesuāriem viņai un viņam.

A funky boutique with a selection of vintage and local designers clothes and matching accessories for him and her.

f kinooshop

● Rīgas iela 21

MM Rotu Fabrika

Marijas Markules darināti auskari, gredzeni, kakla un matu rotas ar romantiskiem florāliem un ģeometrisku rakstu motīviem. Dabīgo akmeņu rokassprādzes. Rotas pieejamas veikalā *Kinoo* un mākslas telpā *Mala Cēsis*.

Earrings, rings, pendants and hair accessories with romantic floral and geometric patterns made by Marija Markule. Natural stone bracelets. The accessories are sold at the *Kinoo* store and *Mala* art space in Cēsis.

f mmrotas

🌐 mmrotufabrika.tumblr.com

✍ Evelina Ozola

📷 Tili Couture, Marija Markule

✍ Evelīna Ozola

📷 Einārs Freimanis, Jānis Viksna

Izceļ skaistumu

Modes dizainere Zane Zaharova savu laiku sadala starp Cēsīm un Rīgu. Galvaspilsētas drūzma palīdz uzturēt tonusu, bet Cēsīs Zane priecājas justies vajadzīga. 2015. gada augustā viņa dzimtajā pilsētā sāka piedāvāt tērpu modelēšanas kursus — individuālas nodarbības, kurās interesentiem iepazīt apģērbu dizainu un tēla veidošanu, attīstīt materiāla izjūtu un apgūt šūšanas pamatus. Vietas nodarbībās ātri aizpildījās, un tikpat ātri Zanei atradusies telpa radošās koprades mājā *Skola6*. «Ja viss notiek viegli, tad tā arī jādara,» dizainere spriež un tagad vismaz trīs dienas nedēļā atkal sastopama Cēsīs.

Tikpat viegli popularitāti iemantojuši Zanes darinātie vainadziņi no kolekcijas *Zeltene*. Pītā auduma galvasrota radīta kā aksesuārs modes skatei, bet piesaistījusi tik daudz uzmanības, ka ar laiku sākusi dzīvot pati savu dzīvi vasaras tirdziņos un festivālos.

Zanes apģērbu zīmola *ZZ_Fashion* kolekcijās dominē romantiski sieviešu tērpi, bet centrālo vietu ieņem kāzu kleitas. Smalkas mežģīnes, tills, dekoratīvas lentītes un neskaitāmas podziņas ar Zanes rokām tiek sakārtotas atturīgi elegantos kāzu tērpos, kas izceļ katras līgavas dabīgo skaistumu. Vaicāta, kas ir būtiskākais kāzu kleitas šūdināšanā, Zane saka: «Svarīgi, lai process būtu mierīgs. Sākt darbu vismaz pusgadu pirms noliktā kāzu datuma. Vienmēr ieplānot vismaz stundu laikošanai.»

Bringing Out The Beauty

Fashion designer Zane Zaharova divides her time between Cēsis and Riga. The city crowd keeps up her pace, while in Cēsis Zane has a sense of being needed. In August of 2015 she started offering fashion design courses in her hometown — these were individual lessons, during which everyone could get to know dressmaking and image creation, develop an understanding about materials and the basics of sewing. All places in this course were quickly filled, and just as quickly Zane found a space at the creative co-creation house *Skola6*. «If it all happens with ease, then it is what should be happening,» reasons the designer who can now be met in Cēsis at least three days a week.

Zane's hand-made wreaths from her collection *Zeltene* gained popularity just as quickly. The headpiece made of braided fabric was created as a fashion show accessory, but attracted so much attention that it gradually began to lead its own life at various summer markets and festivals.

Romantic women's garments form the main part of Zane's clothing brand *ZZ_Fashion* collections, however what really stands central are her wedding dresses. Fine lace, tulle, ribbons and endless buttons are arranged by Zane's hands in modestly elegant wedding dresses that bring out the natural beauty of each bride. When asked what would be the most significant thing in wedding dress creation, Zane says: «It is important for the very process to be calm. You need to start working at least six months before the set date of the wedding. And always plan at least an hour for fittings.»

🌐 zzfashion.wordpress.lv

[f zanezaharova.fashion](https://www.facebook.com/zanezaharova.fashion)

✍ Evelīna Ozola
📷 Jānis Viksna, publicitātes foto

🌐 untameddinner.com

Māksla uz mēles

Lai uzburtu neatkārtojamas gastronomiskas performances, producente Gundega Skudriņa kopā saved Latvijas atziņākos pavārus un daudzsoļošus dizaina, scenogrāfijas, mūzikas, teātra un dejas jaunos profesionāļus. Viesiem *Nepieradinātās vakariņas* ir piedzīvojums no ierašanās brīža līdz pat pēdējam deserta krikšitīm. Izsmalcināti ēdieni un dzērieni parādās, nolaižoties no debesīm, iznirstot no dūmiem, apslēpti gliemežvākos vai izkārtoti uz šaha galdiņa. Telpas un galda noformējums līdz pat smalkākajām detaļām tiek veidots atbilstoši katra pasākuma tēmai.

Dizaineris Mārcis Ziemeņš, ar ko Gundegai izveidojusies ilgstoša sadarbība, stāsta: «Piemēram, performances *Dizains +/- Maltīte* vadmotīvs bija «viens neesi ēdājs». Desmit cilvēki vienā galda pusē ēda ar kopā sametinātām dakšām, pāri viņu klēpiem bija viena gara salvete. Bija jāpabaro vienam otru, jāspēlē dambreti. Jau pašā sākumā telpā varēja iekļūt tikai tad, ja durvju rakturi tika nospēsti vienlaikus.»

Par godu Cēsu 810 gadu jubilejai Gundega veidos *Garšu dārzu*, kur savus novadniekus un svētku viesus aicinās baudīt gastronomiski muzikālu piedzīvojumu cauri gadsimtiem. Izcili Latvijas šefpavāri — Andris Jugāns, Ēriks Dreibants, Juris Dukaļskis, Valters Zirdziņš un Māris Jansons — radījuši īpaši pilsētas jubilejai veltītus ēdienus, ko būs iespējams nogaršot. Vakara kulminācijā notiks pavāru performance *Mūzika rodas gatavojot*.

Gastronomiskā performance *Garšu dārzs* visas dienas garumā norisināsies 23. jūlijā Cēsu Pils laukumā.

Gastronomic performance *Garden of Flavours* will take place on July 23rd, all day long, at Cēsis Castle Square.

Art on the Tongue

To conjure up unique gastronomic performances, producer Gundega Skudriņa brings together renowned Latvian chefs and promising young professionals of stage design, music, theatre and dance. For guests, the *Untamed Dinner* is an adventure from the moment of arrival until the last crumb of the dessert. Exquisite dishes and drinks descend from above, appear out of smoke, are hidden in sea shells or arranged on a checkerboard. The space and table design up to the finest detail are created especially to meet the theme of each event.

Designer Mārcis Ziemeņš, with whom Gundega has established a lasting cooperation, says: «For example, the leitmotif of the *Design +/- Meal* performance was «one is not an eater». Ten people on one side of the table ate with forks welded together, and one extra long napkin covered their laps. People had to feed each other, play checkers. From the outset, the room could only be accessed when several door handles were pressed at the same time.»

In honor of the 810th anniversary of Cēsis Gundega will create a *Garden of Flavours* and invite her countrymen and guests of the city to enjoy a gastronomically musical adventure through the centuries. Brilliant Latvian chefs — Ēriks Dreibants, Juris Dukaļskis, Valters Zirdziņš and Māris Jansons — have created special dishes for the celebration, which will be offered for tastings. The peak of the event will be a performance by the chefs *Music is born while cooking*.

Kafejnīca, kas transformējas Cēsu alus brūzi pārvērtā līdz nepazīšanai veselas trīs reizes: iedvesmojoties no impresionisma, sirreālisma un minimālisma. 2014

The Transforming Café changed the old Cēsis brewery beyond recognition for a whole three times: finding inspiration in impressionism, surrealism and minimalism. 2014

Iepazīsties un iemācies ko jaunu

Jānis Vīksna

Izmanto ikvienu situāciju, kurā esi nonācis, lai iemācītos ko jaunu un lai veidotu jaunus kontaktus.

✍ Evelīna Ozola

📷 Kristīne Auniņa

Teju puse šī žurnāla attēlu ir fotogrāfa un grafikas dizainera Jāņa Vīksnas darbs — viņš sadarbojas ar daudziem Cēsu uzņēmumiem, radošajām personībām, kā arī pašvaldību. Jāņa portfolio ir darbi, kas veidoti alus darītavai Cēsu Alus, aktīvā tūrisma veikalam Eži, mūziķim Mikam Dukuram, gastronomisku performanču rīkotājai Gundegai Skudriņai, modes zīmolam ZZ_Fashion un vēl daudziem citiem.

Jāņa radošās gaitas sākušās Cēsu Mākslas skolā, vēlāk viņš papildinājis arī Birutas Mageles fotoskolā un Latvijas Kultūras koledžā, tomēr lielāko daļu fotogrāfijai un grafikas dizainam nepieciešamo iemaņu apguvis pašmācības ceļā. Jānim patīk uzzināt ko jaunu, tādēļ viņš priecājas par sadarbību ar pasākumu aģentūrām, kuras rīko starptautiskas konferences: «Kamēr citiem jāmaksā par dalību konferencēs, man maksā par to, ka tur esmu, un es vēl mācos. Sabildēju, un tad ir laiks klausīties.» Veidojot fotoreportāžas no pasākumiem, Jānis ne tikai noklausījies visdažādāko nozaru ekspertu runas, bet arī iepazinies ar daudziem sabiedrībā pazīstamiem cilvēkiem. Šie kontakti daudzkārt noveduši pie interesantiem sadarbības piedāvājumiem. «Radošs cilvēks var daudzpusīgi izmantot situācijas, kurās viņš nokļūst,» Jānis secina.

Jāni aizrauj arī produktu fotogrāfija, jo katram no tiem piemīt unikālas īpašības, kas liek palauzīt galvu: spīdīgiem iepakojumiem neder tieša gaisma un jābūvē īpašas konstrukcijas; stikla pudelēm jāpanāk, lai gaisma spīdētu cauri, un tās jāaprasina ar ūdeni, kam piejaukts glicerīns. Jānis ir fotogrāfējis zīmola Autine nažus, Duck Woodworks koka dēlišus, arī an&angel stikla traukus, kas ir īpaši sarežģīts uzdevums to atspoguļojošā pārklājuma dēļ. Taču vislabprātāk viņš uzņemas tādus darbus, kuros iespējams apvienot fotogrāfa un grafikas dizainera prasmes, izveidojot pilnu komplektu — no vizuālās identitātes līdz plakātiem, katalogiem un vizitkartēm.

Darbdienās Jānis lielākoties strādā Rīgā, bet pa brīvdienām ir Cēsīs, kur bieži vien sastopams Fonoklubā — gan fotografējot koncertus, gan strādājot aiz bāra. Saikni ar Fonoklubu Jānis meklējis jau sen: «Biju sīkais, kurš skrēja visiem līdzi. Sākumā biju brīvprātīgais Fonofestā, bet gribēju būt kas vairāk. Izrādījū iniciatīvu un centību un no brīvprātīgā kļuva par vizuālā noformējuma veidotāju, no sveša cilvēka par savējo.» Draudzība ar Jāni Sildniku vēlāk aizvedusi veidot fotoreportāžas neparastās vietās — operāciju zālē, Černobiļas atomelektrostacijā, helikoptera lidojumā virs Rīgas.

Jānis izveidojis arī apdrukātu T kreklu kolekciju ar Cēsu simboliku un citiem grafiskiem elementiem, taču par vienu no saviem lielākajiem ieguldījumiem Cēsīs uzskata Vēstures un mākslas muzeja ekspozīcijas un arhīva materiālu fotografēšanu, lai izveidotu digitālu datubāzi. «Privātiem uzņēmumiem viss var apstāties, pazust, bet pilsētā saglabājas ilgākam laikam,» viņš saka.

🌐 janisviksna.com

f [janisviksna.creative](https://www.janisviksna.creative)

📷 [janisviksna](https://www.janisviksna)

Get Acquainted and Learn New Things

Jānis Vīksna

T krekla dizains
portālam [Delfi](#).
T-shirt design for
[Delfi](#) news portal.

Nearly half of the images in this magazine are the work of photographer and graphic designer Jānis Vīksna — he has collaborated with many enterprises, creative personalities, as well as the municipality in Cēsis. His portfolio includes works for Cēsu Alus beer brewery, active tourism store Eži, musician Miks Dukurs, organiser of gastronomic performances Gundega Skudriņa, clothing brand ZZ_Fashion, and many others.

Jānis begun his creative path at the Cēsis Art School, later studied at the Biruta Magele School of Photography and Latvian Culture College, but most of the skills necessary for photography and graphic design are self-taught. Jānis enjoys learning new things, for this reason he is happy to collaborate with event agencies that organise international conferences: «While others have to pay to take part in conferences, I get paid for being there and, on top of that, I get to learn something new. I take the photos and then I have time to listen.» While making photo reports from events, not only has Jānis heard talks by experts of various fields, but he has also met many Latvian celebrities. These contacts have often led to interesting collaborations. «A creative person can make use of the various situations that he finds himself in,» he concludes.

Jānis is fascinated by product photography too, because each object has its unique qualities that require a creative solution: shiny packaging requires indirect lighting and special constructions; glass bottles need light to shine through them and to be sprinkled with a mixture of water and glycerine. Jānis has taken photographs of *Autine* knives, *Duck Woodworks* cutting boards, *an&angel* glassware, which is especially challenging due to its reflective coating. However, Jānis' favourite assignments are those that let him combine the skills

of a photographer and a graphic designer in producing a full set of materials — from a visual identity to posters, catalogues and business cards.

During the week Jānis usually works in Riga, but on the weekends he can be found at *Fonoklubs* — taking pictures during concerts or working behind the bar. He remembers seeking a link to *Fonoklubs* a long time ago: «I was a kid running along with everyone. In the beginning I volunteered at *Fonofest*, but I wanted to be something more. I showed initiative and diligence, and went from a volunteer to a designer of all visuals, from a stranger to a member of the inner circle.» Friendship with Jānis Sildniks later took him to taking photographs in peculiar places — in an operating room, at the Chernobyl Nuclear Power Plant, on a helicopter tour above Riga.

Jānis has also created a T-shirt collection with printed symbols of Cēsis and other graphic elements, but he considers taking photographs of archival and exhibited materials of the History and Art Museum one of his greatest investments in Cēsis. «A private enterprise can stop and disappear, but a city preserves your work for a long time,» he says.

Make use of every situation that you find yourself in to learn something new and to build new contacts.

Kiddin Aerial Works

Jurģis Rudmiezis prot noķert agras rīta stundas zeltaino blāzmu, ziemas salto gaisu un rudens lapu košumu elpu aizraujošos kadros no putna lidojuma. Īpaši dinamiska ir dažādu sporta sacensību dokumentācija.

Jurģis Rudmiezis knows exactly how to catch the golden glow of an early morning, crispy winter air and colours of autumn leaves in breathtaking shots from a birds perspective. Footage of sports competitions is especially dynamic.

▶ jurgisrudmiezis

📌 JurgisRudmiezisKIDDIN

Anete Rūķe

Izcila ēdienu fotogrāfija, kāzas, pasākumi un portreti.

Outstanding food photography, weddings, events and portraits.

🌐 anete.me

📌 aneteruke

Indars Grasbergs

Kāzu fotogrāfija, portreti, reportāžas no pasākumiem.

Wedding photography, portraits, reports from events.

🌐 grasbergfoto.lv

📌 Grasbergfotolv

Kaspars Daļeckis

Kaspars pasakainie dabas skati un dinamiskie sporta video iekarojuši vairāk kā 350 000 Facebook sekotāju sirdis. Latvijā viņš noķer gan zibeni, gan ziemeļblāzmu, un, sekojot *Baltic Snowpark Agency* puisiem, iemūžina iespaidīgas sniega konstrukcijas un ekstrēmo ziemas sportu trikus tālās valstīs. *Slow motion*, *timelapse*, aero fotogrāfijas un video meistars. The vivid natural landscapes and dynamic sports videos that Kaspars makes have conquered the hearts of more than 350,000 Facebook followers. In Latvia he manages to capture the lightning and the Northern Lights, while following the guys of *Baltic Snowpark Agency* he films impressive snow constructions and extreme winter sports tricks in faraway countries. A master of slow motion, timelapse, aero photography and videography.

🌐 daleckisphotography.com

📌 KasparsDaleckisPhotography

▶ kasparsdaleckis

✍ Evelina Ozola

📷 Jurgis Rudmiezis

Onto

Reklāmas aģentūra, kas palīdz klientiem veicināt zīmola atpazīstamību, popularizēt un attīstīt esošos vai jaunus produktus un pakalpojumus. Reklāmas kampaņu stratēģiju izstrāde un īstenošana, sociālo tīklu mārketing, audio reklāmu izveide, grafikas un web dizains, kā arī foto un video pakalpojumi. *Onto* strādā ar Vidzemes mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, piemēram, *Raiskumietis*, *Laureta Candles*, *Studio Pizza*. Aģentūru 2015. gadā dibinājis Lauris Mihailovs.

An advertising agency that helps their clients build brand recognition, promote and develop existing and new products and services. Campaign strategies, social media marketing, audio ads, graphic and web design, as well as photo and video services. *Onto* works with small and medium businesses in Vidzeme, for example, *Raiskumietis*, *Laureta Candles*, *Studio Pizza*. The agency was founded in 2015 by Lauris Mihailovs.

 ontoreklama.lv
 ONTOreklama

 ONTOreklama
 Rīgas iela 19

Printmii

Visplašākais reklāmas dizaina un drukas pakalpojumu klāsts Cēsīs. Elvija Viškera un Nika Smildziņa izveidotais uzņēmums piedāvā digitālo, lielformāta un sietspiedes druku, drukas materiālu pēcapstrādi un reklāmas materiālu montāžu. *Printmii* iespējams pasūtīt vizītkartes, bukletus, plakātus, skatlogu un auto uzlīmes, apdrukāt teju jebkādu materiālu un tikt arī pie web lapu dizaina.

The most comprehensive advertising design and print services offered in Cesis. The company of Elvijs Viškers and Nika Smildziņš provides digital, large format and silkscreen printing, post-processing of printed materials and assembly of promotional materials. Clients can order business cards, booklets, posters, retail window and car decals, print on nearly any material imaginable and get web design as well.

 printmii.com
 Rīgas iela 19

 printmii

Decor Print

Nodrošina augstas kvalitātes UV druku uz jebkādiem plātņu materiāliem — koka, saplākšņa, MDF, putukartona, plastikāta, stikla, kanvas, kartona, metāla, keramikas, organiskā stikla, PVC. Drukas laukums izmērā līdz pat 1,62m x 3,05m un 6 cm biezumā. Uzņēmums atrodas Priekuljos un darbojas kopš 2013. gada, to vada Santa un Ivars Upmāļi.

Provides high-quality UV printing on any board material — wood, plywood, MDF, foamboard, plastics, glass, canvas, card, metal, ceramic, plexiglass, PVC. The printing area can measure up to 1.62m x 3.05m and 6cm in thickness. The company is situated in Priekule and it was founded in 2013 by Santa and Ivars Upmāļi.

 decorprintlv

Kobalts

Lielformāta druka, T kreklu, krūzīšu, pildspalvu un citu suvenīru apdruka, zīmogu izgatavošana. Gaismas kastes, baneri, skatlogu un auto uzlīmes.

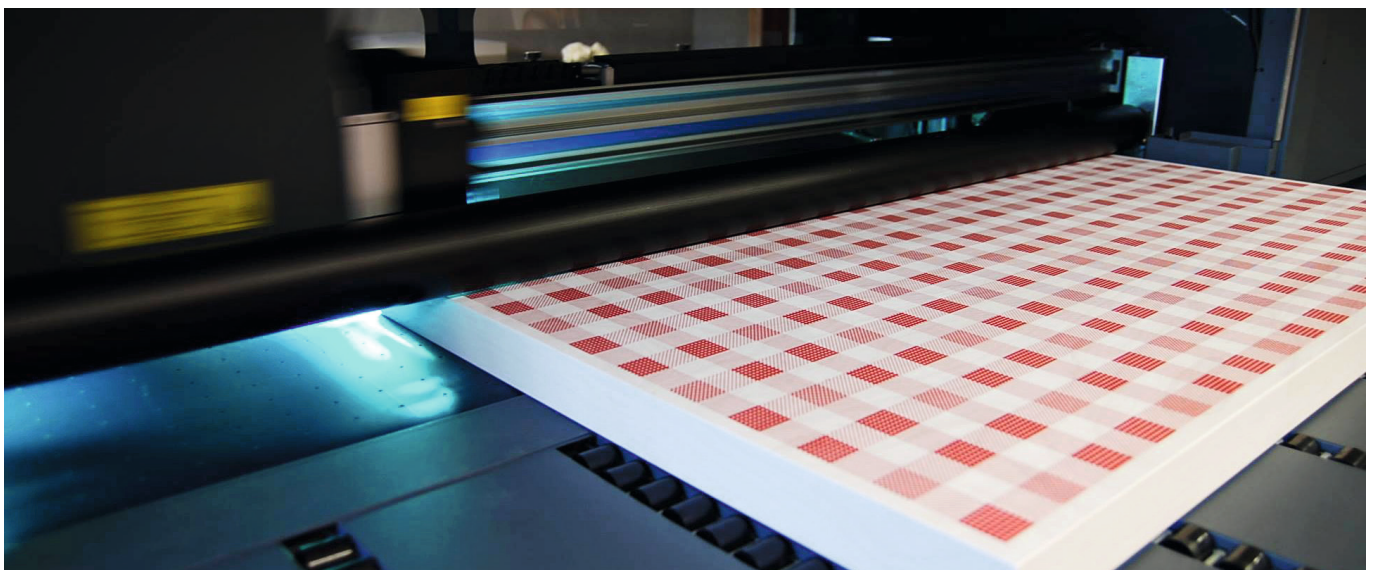
Large format printing, printing on T-shirts, cups, pens and other souvenirs, custom-made stamps. Light boxes, banners, retail window and car decals.

 kobalts.lv
 Valmieras iela 17a

 kobalts

 Evelina Ozola

 Decor Print

Ruckas zemkopji

Kaspars Goba ir fotogrāfs un dokumentālā kino režisors, Ieva Goba — dokumentālā kino producente, tomēr publiskās prezentācijās viņi sevi ar smaidu piesaka kā zemkopjus. Melots nav — Kasparam un Ievai Vaives pagastā ir zemnieku saimniecība ar vairāk kā 50 govīm. Nevienam nav saprotams, kā viņi paspēj gan rūpēties par saimniecību, gan veidot kino un foto projektus, gan iekārtot un vadīt mākslas un rezidenču centru Ruckas muižā. Iespējams, atbilde slēpjas spēcīgā komandā un prasmē uzticēties. Rīkojot arhitektu vasaras skolas Ruckā, ne reizi neesmu jutusi kontroli, tieši otrādi — esmu bijusi pārsteigta, cik stipra ir Kaspara un Ievas ticība no visām pasaules malām atbraukušo cilvēku labajiem nodomiem. Cilvēkmīlestība strāvo arī no viņu darbiem, kas lielākoties veltīti sociāli mazaizsargātām grupām, vides aizsardzībai un vietām ar trauslu līdzsvaru.

✍ Evelīna Ozola
📷 Kaspars Kursiņš

Kad 2012. gadā Ieva un Kaspars nolēma pamest Rīgu, viņu izvēle svārstījās starp Berlīni, Amsterdamu un mazajām Cēsīm. Tā kā Kaspars ir dzimis un audzis cēsnieks, pēdējais šķita labs variants, kuram par labu runāja arī pienākums pārņemt rūpes par vecāku zemnieku saimniecību. Un tad viņi sāka meklēt telpas filmu studijai Cēsīs.

Ieva: Mēs vērsāmies pie Cēsu mēra Jāņa Rozenberga, un viņš teica, lai apskatāmies Ruckas muižu. Mēs aizbraucām apskatīties, bet meklēto 80–100 kvadrātmetru vietā tur bija 800! Jānis tomēr teica, lai padomājam.

akadēmija, Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs, Rīgas Stradiņa universitāte. Cilvēki, kas manā galvā staigāja, kļuva arvien reālāki. Tā pagāja pusgads, un tad mēs piezvanījām Jānim Rozenbergam un teicām, ka mums ir redzējums.

Kaspars: Visas telpas, ko biju Ruckā izstaigājis, sāka galvā griezties kā trīsdimensionāls modelis, tāda telpiska lieta, un tā sāka piepildīties ar cilvēkiem un funkcijām. Tas ir līdzīgs process kā filmu montējot — tu esi nointervējis daudz cilvēku, un haoss galvā palēnām sāk kārtoties. Sākām braukāt pa līdzīgām vietām un vākt pieredzi, runāt ar organizācijām, kas šobrīd ir mūsu partneri — Latvijas Mākslas akadēmija, Latvijas Kultūras

Ieva: Pēc tam kādu pusotru gadu dzīvojām būvlaukumā. Sākumā muižā bija 2 strādnieki, beigās kādi 14. Kā lauku brālēni, kas sabraukuši ciemos un vienkārši dzīvo, žāvē zeķes un dzer tēju virtuvē, viņi visu laiku tur bija. Vienā izremontētā telpā mēs paralēli mēģinājām darīt to, ko darām ikdienā — montēt filmas.

Rīgas Tehniskās universitātes Starptautiskās vasaras skolas studenti darbā Ruckas mākslas un rezidenču centrā.

Students of Riga Technical University International Summer School at work in Rucka Art Residency.

Kaspars: Es jau reiz biju strādājis uz būvēm un atcerējos, ka varu vadīt celtnieku kolektīvu. Sarunas no kultūras un mākslas, smalkām estētiskām lietām novirzījās uz vienkāršiem, nepaplašinātiem teikumiem, necenzētu leksiku, paceltu balsi, draudīgiem solījumiem.

Ieva: Veicām aprēķinu, ka muižā esam ieguldījuši ap 100 000 eiro. Mēs cenšamies dažādi samazināt izmaksas, piemēram, pie mums nāk strādāt cilvēki no Valsts probācijas dienesta.

Kaspars: Tas ir labs sociāls eksperiments — vai tu spēj komunicēt ar cilvēkiem, kuriem ir cita veida izglītība, teiksim tā.

Ieva: Kad mums prasa, kas Ruckā notiek, atbilde ir — mēs tur strādājam. Kad mums prasa, kas notiek Ruckā ziemā — tieši tas pats! Aktīvākais periods, raksturīgi Cēsīm, ir vasara, kad pie mums brauc vasaras skolas, dažādi semināri, plenēri. 2014. gada vasarā notika 5 pasākumi, 2015. gadā jau 9. Plūsma palielinās, un sezona sāk paplašināties, uz abiem galiem — šogad sākām jau februārī. No rudens pie mums būs individuālie rezidenti — mākslinieki brauks strādāt pie saviem darbiem. Un vēl šovasar mums būs aitū ganības. Ruckas parks ir milzīgs, zāle aug ātri, spēj tik pļaut. Mums radās doma, ka varētu kā pie Anglijas muižām izveidot aploku aitām. Domājam

par ilgtspējību — pie muižas ir dārzs, kurā mēģinām izaudzēt vismaz daļu no tiem produktiem, ko patērējam.

Kaspars: Ruckas parks Cēsīs ilgu laiku ir bijis tabu zona, jo šeit bija tuberkulozes slimnīca, un mēs tagad to esam atdzīvinājuši.

Ieva: Mūsu pasākumi pilsētai ir arī finansiāls ieguvums — katrs pie mums atbraukušais cilvēks iztērē vidēji 30 eiro dienā. Tas paliek Cēsu viesnīcās, kafejnīcās un veikalos. Daudz svarīgāk — tā ir spēcīga intelektuālā bāze, vieta, kur notiek ideju ģenerēšana, veidojas partnerības. Mums ir jauks piemērs: 2014. gada jūnijā uz Ruckas trepēm sēdēja un pļāpāja Solvita Krese, Kaspars Vanags, Andris Eglītis un Kristīne Neiburga (pazīstami kuratori un mākslinieki — red.). 8 mēnešus vēlāk šie paši cilvēki Rīgā preses konferencē prezentēja Venēcijas mākslas biennāles projektu *Armpit*, kuru turpat Ruckā bija izdomājuši.

Kaspars: Esam radījuši vietu, lai cilvēki justos komfortabli, lai viņi varētu radīt, bet mēs bieži nesekojam līdzi tām idejām, ko viņi ir radījuši. Tikai vēlāk sociālajos tīklos manām, ka tās patiešām realizējas. Ir savādi, ka Ruckas verandā vai uz kāpnēm dzimst tik lieli plāni. Rucka ir izaugusi, mums pašiem nemanot, un aizvien turpina augt. Mēs esam tikai zemkopji, kas grib darīt kaut ko, lai nebūtu garlaicīgi.

Ruckas rezidenču programma

- fotogrāfiem, videomāksliniekiem, skaņu māksliniekiem un horeogrāfiem;
- mākslas darbu veidošanā jāiesaista Cēsu novada iedzīvotāji;
- rezidentiem pieejama analogās fotogrāfijas laboratorija, video un skaņas montāžas telpa, open space studija, telpas mākslas darba izrādīšanai Cēsīs.

elmmmedia.lv

rucka.com

Rucka

Piebalgas iela 19

The Farmers of Rucka

Kaspars Goba is a photographer and documentary film director, while Ieva Goba — a documentary film producer. However, at public presentations they jokingly introduce themselves as farmers. Turns out, it is true — Kaspars and Ieva own a farm in Vaive parish with more than 50 cows. No one knows how they manage to take care of the farm, work on film and photo projects, and run an art residency centre in Rucka manor. Perhaps the answer lies in a strong team and their ability to trust others. While organising architecture summer schools in Rucka, I have never felt controlled. On the contrary — I have been amazed at how strongly Kaspars and Ieva trust the good intentions of people that have arrived from all over the world. The couple's works, which are mostly devoted to socially vulnerable groups, environmental protection and areas with a fragile balance, radiate a love for humanity too.

When in 2012 Ieva and Kaspars decided to leave Riga, their choices ranged between Berlin, Amsterdam, and the small Cēsis. Since Kaspars was born and raised a Cesian, the latter seemed a good option, and the obligation to take care of his parents' farm spoke in favour of it, too. Then they began to search for a space to establish a film studio in Cēsis.

Ieva: We turned to the Mayor of Cēsis, Jānis Rozenbergs, and he said that we should take a look at Rucka manor. We went for a viewing, but instead of the 80–100 square metres we needed, there were 800! Jānis said that we should nevertheless think about it.

Kaspars: The rooms that I had walked through in Rucka started spinning in my head like a three-dimensional model, such a spatial thing, and it started filling up with people and possible uses. The process was similar to editing a film — you have interviewed a lot of people, and the chaos in your head slowly begins to come to order. We started visiting similar places and accumulating knowledge, started talking to institutions that have now become our partners — Art Academy of Latvia, Culture Academy of Latvia, Latvian Centre for Contemporary Art, Riga Stradiņš University. The people that were walking in my head started to become more real. Half a year passed, and then we called Jānis Rozenbergs and said that we have a vision.

Ieva: Afterwards, we lived amid a construction site for a year and a half. At first, there were 2 workers and by the end — about 14. Like country cousins, who have come for a visit and simply stay, they were drying their socks and having tea in the kitchen, they were present all the time. In the meantime, we settled into an already renovated room and tried doing what we normally do — editing films.

Kaspars: I had worked on construction sites, so I remembered that I'm capable of supervising a builders' collective. The conversations shifted from culture and art, fine aesthetic things, to simple sentences, profanities, raised voice, menacing threats.

Ieva: We counted that we have invested about 100,000 euros in the manor. We are trying to cut the costs in various ways, for instance, we accept workers, released on probation.

Kaspars: That is a good social experiment — let's put it this way: are we able to communicate to people that have a different type of education?

Ieva: When people ask us, what goes on in Rucka, the answer is — we work there. When people ask us, what goes on in Rucka in winter — exactly the same! The more active period, typically for Cēsis, is summer, when we host summer schools, various seminars. In summer of 2014 there were 5 events, in 2015 — already 9. The flow of visitors is increasing and the season is starting to stretch out, in both directions — this year we started in February. From this autumn, we'll offer individual residencies — artists will come here to work. In addition, we'll have a sheep pasture this summer. Rucka park is enormous, grass grows quickly, we can't mow that fast. We came up with an idea that we could have a sheepfold, like the manors in England do. We are also thinking about sustainability — we have made a garden where we are trying to grow at least a fraction of the food that we consume.

Kaspars: Rucka park has been a tabu zone in Cēsis for a long time, because there used to be a tuberculosis hospital here. We have reanimated the park now.

Ieva: The events that we hold are also financially beneficial for the city — each one of our visitors spends on average 30 euros a day. This money stays in the hotels, cafés, and shops of Cēsis. More importantly — it is a strong intellectual base, a place where ideas are generated, partnerships are made. We have a nice example: in June 2014, Solvita Krese, Kaspars Vanags, Andris Eglītis, Kristīne Neiburga (renowned Latvian curators and artists — ed.) were sitting on the porch in Rucka and having a chat. Eight months later in a press conference in Riga these same people presented *Armpit* — a Venice Art Biennale project that they had come up with in Rucka.

Kaspars: We have created a place where people feel comfortable and can be creative, but often we don't follow the ideas they have created. Only later we find out through social media that the ideas have actually come to life. It feels strange that such big plans are made in the veranda or on the porch in Rucka. Rucka has grown without us noticing, and still continues to grow. We are just farmers trying to make life a little less boring.

Rucka residency programme 2016/2017:

- open for artists representing various fields: film and photography, multimedia, dance, theatre, writing, design etc.;
- 6 artists accepted, each for a period of 2 months;
- the residents have access to a video editing room, an analogue photography laboratory, an open space studio.

Durvis ir vaļā

Radošo industriju centrs Skola6

✍ Veronika Viļuma
📷 Kristīne Auniņa

🌐 skola6.lv
f skola6cesis
🐦 skola6
📷 skola6
● L. Skolas iela 6

Kad 2015. gada vasarā Cēsu Profesionālā vidusskola pārcēlās uz jaunām telpām, vēsturiskais nams vecpilsētas sirdī, Lielajā Skolas ielā 6, palika tukšs. Tomēr ne uz ilgu laiku — sekojot pašvaldības iecerei izveidot radošo industriju centru, jau augustā ēkā aizsākās jaunās funkcijas izmēģināšana.

Pretēji praksei, kad vispirms tiek domāts par telpu kapitālo remontu un materiālo līdzekļu piesaisti, bet to lietotājs ir sekundārs, Skola6 aug un attīstās līdz ar cilvēkiem, kuri tajā darbojas. Dita Trapenciēre, kura 2016. gada sākumā kļuva par Skola6 vadītāju un rūpējas gan par radošo industriju centra ilgtermiņa vīziju, gan ikdienas sadzīves lietām, vēlas dot īrniekiem brīvību — lai katrs veido telpu tādu, kāda patīk.

Lai arī oficiālo atklāšanu Skola6 piedzīvoja visai nesen, tā jau kļuvusi par populāru radošuma pieturvietu ne tikai cēsniekiem vien. Šeit daļa no sarunu festivāla *Lampa* komandas veidojusi dokumentālo teātri *Robežas*, norisinājušies sagatavošanas darbi producentu kompānijas *Tasse Film* topošajai filmai *Paradīze '89*, tā bijusi arī tikšanās vieta Venēcijas arhitektūras biennāles Baltijas paviljona autoriem.

Vieni no mājas aktīvākajiem pastāvīgajiem rezidentiem ir biedrība *Artsound*, kas pagrabā ierīkojuši mēģinājumu telpu un skaņu ierakstu studiju, pulcējot ap sevi jaunos talantus no visas Vidzemes. Otrajā stāvā, kur atrodas arī koprades telpa, gleznošanas nodarbības vada mākslinieki Līva Graudiņa un Armands Kanavišs, bet trešajā mājā zīmoli *ZZ_fashion*, *Fifi* un *Deered*. Tomēr brīvu vietu Skola6 vēl ir gana daudz. Dita stāsta, ka cēsniekus pagaidām nav viegli pārliecināt

iznākt no mājām, lai strādātu kopā. Lielākā interese esot tieši par individuālām darbnīcām, īpaši no cilvēkiem, kuri aizraujas ar modes dizainu, šūšanu, rokdarbiem. To apliecinājuši arī projekti, kas pieteikti Skola6 rīkotajā konkursā biznesa uzsācējiem Cēsis var.

Dita uzskata, ka ar idejām un iniciatīvu bagāti cilvēki ir jāatbalsta, un pieejamu telpu nodrošināšana ir viens no veidiem, kā to izdarīt. «Jaunie uzņēmēji var strādāt koprades telpā, kur vajadzīgs tikai savs dators. Var rīkot sevi interesējošus pasākumus, uzaicināt kādu lektoru vai veidot domubiedru grupas, kā arī iesaistīties citu rīkotojos notikumos,» Dita uzskaita Skola6 sniegtās iespējas. Viņa priecājas, ka Skola6 ieguvusi atpazīstamību visā Latvijā, un plāno sadarboties ar mākslas telpu *Mala*, kas varētu nodrošināt naktsmājas tiem, kuri vasarā vēlas izvēdināt galvu un pastrādāt Cēsis. «Māja ir pilna, un visi rosās,» Dita iezīmē Skola6 nākotnes vīziju. Ņemot vērā līdzšinējos attīstības tempus, tā šķiet pavisam tuva nākotne.

Skola6 cenrādis

Izmēģinājuma diena	—	bez maksas
Šad un tad	—	5 € dienā
Mēneša abonements	—	55 € mēnesī
Pilna laika darbnīca	—	1,84–3,68 € / m ²

Skola6 rezidentiem piedāvā: wi-fi, biroja tehniku, tēju un kafiju, sapulču telpu, biznesa konsultācijas, juridiskās adreses reģistrāciju un citas priekšrocības.

The Doors are Open

Creative Industries Centre Skola6

When Cēsis Vocational School moved to a new building in the summer of 2015, the historic house at Lielā Skolas iela 6, in the heart of the old town, was left vacant. Not for long, though — the idea of a centre for creative industries, conceived by the municipality, was being tried out in the building as early as August.

Despite the common practice where renovation and fundraising take precedence over the needs of the residents, *Skola6* grows and develops together with its participants. Dita Trapenciere, director of *Skola6* since early 2016, takes care of both the long-term vision for the centre of creative industries and its routine upkeep. Her plan is an unrestrictive one — she wants to let the tenants shape the premises in the way they prefer.

Although the official opening of *Skola6* was fairly recent, it has already become a popular stop for creative types from Cēsis and elsewhere. Here the team behind the conversation festival *Lampa* have worked on the theatre documentary

Robežas (Borders), while the production company *Tasse Film* have prepared the film *Paradize '89* (Paradise '89). This has also been a meeting place for the authors of the Baltic Pavilion in Venice Architecture Biennale.

The society *Artsound*, one of the most energetic permanent residents of the building, gather new talent from all across Vidzeme in the rehearsal room and recording studio, set up in the basement. The first floor hosts painting lessons by artists Līva Graudiņa and Armands Kanaviņš alongside the co-creation space, while the second floor is home to labels *ZZ_fashion*, *Fifi* and *Deered*.

Despite these activities, there is plenty of free space still available in *Skola6*. Dita tells us that residents of Cēsis are still too shy to leave their homes in favour of co-working. Individual workshops attract the most interest, especially from those involved in fashion design, sewing, arts and crafts. This has also proved to be true in the submissions to the competition of new entrepreneurs *Cēsis var* (You can do it in Cēsis).

Dita believes that people with ideas and initiative need to be supported, and providing a space for their activities is a way to do it. «Young entrepreneurs can work in the co-working space; all they need is their computer. They can set up events or public lectures, organise a community, or take part in the activities of others,» Dita lists the opportunities provided by *Skola6*. She is glad that *Skola6* is recognised all across Latvia and is planning to collaborate with the art space *Mala* in order to provide accommodation for those who wish to clear their heads and work in Cēsis for the summer. «It's a full house, and everybody's busy,» Dita shares her vision of *Skola6*. Taking into account the momentum it has already gathered, her vision might be just around the corner.

**S
KO
LA6**

Skola6 price list

Try-out day	—	free of charge
Now and then	—	5 € a day
Monthly membership	—	55 € a month
Full time workshop	—	1.84–3.68 € / m ²

Skola6 resident privileges: wi-fi, office equipment, tea and coffee, meeting room, business advice, registered office address, and other benefits.

Atbalsts uzņēmējdarbībai un kultūras organizācijas

Evelina Ozola

Grantu konkurss Dari Cēsīm

Cēsu novada pašvaldības grantu konkurss norisinās jau trešo gadu ar mērķi iedvesmot aktīvai rīcībai un atbalstīt iniciatīvas, kas balstītas mākslā un kultūrā, digitālajās un radošajās industrijās, kā arī nodrošina jaunu darba vietu radīšanu, jaunu produktu un pakalpojumu veidošanu.

Konkursa kopējais grantu fonds šogad ir 20 000 eiro, un viena projekta īstenošanai iespējams saņemt grantu līdz 3000 eiro apmērā. Konkurss 2016. gadā norisinās no 3. februāra līdz 30. novembrim. Pieteikumus žūrija izskata reizi mēnesī un nepieciešamības gadījumā pretendentiem piesaista mentoru.

Grantu konkurss pirmo reizi tika izsludināts 2014. gadā, kad atbalstu uzņēmējdarbībai saņēma četri radošo nozaru uzņēmēji, savukārt 2015. gadā darbu pie projektiem ar grantu atbalstu sāka deviņi uzņēmēji. Starp grantus saņēmušajiem ir mākslas telpa *Mala*, *Tili Couture* konceptveikals, zīmols *Duck Woodworks*, biedrība *Artsound* un citas radošo industriju iniciatīvas.

Dari Cēsīm atbalstītie projekti:

2014	—	iesniegti 7, atbalstīti 4
2015	—	iesniegti 24, atbalstīti 12
2016	—	iesniegti 8, atbalstīti 3

Biznesa ideju konkurss Cēsīs var!

Reizi gadā koprades māja *Skola6* sadarbībā ar Cēsu novada pašvaldību izsludina konkursu jaunām biznesa idejām *Cēsīs var!*, kurš norit 3 kārtās: sākotnējā atlase, idejas attīstīšana un fināls. Konkursa gaitā dalībniekiem tiek izstrādāts individuāls plāns idejas attīstīšanai, piedāvātas bezmaksas konsultācijas, mentori un apmācību semināri; balvu fonds ir 1000 eiro. 2016. gada pieteikšanās jau ir noslēgusies.

Plašāk par Cēsu novada pašvaldības atbalsta programmām uzņēmējiem:

 ej.uz/cesisatbalsts

Cēsu Kultūras un Tūrisma centrs

Pašvaldības aģentūra, kuras pārziņā ir kultūrvēsturisko vērtību saglabāšana, kultūras dzīve un tūrisma nozares attīstība Cēsu novadā. Reizi gadā rīko kultūras projektu konkursu, lai atbalstītu iedzīvotāju un radošo organizāciju iniciatīvas: koncertus un festivālus, teātra, kino un deju izrādes, izstādes, lekcijas un grāmatu izdošanu. Pieejamā finansiālā atbalsta apmērs vienam projektam ir līdz 700 eiro.

 tourism.cesis.lv

Vidzemes plānošanas reģions

Īsteno VAS Latvijas valsts meži finansēto Vidzemes kultūras programmu konkursu, rīko informatīvus seminārus par atbalsta instrumentiem un programmām uzņēmējdarbības veicināšanai.

 vidzeme.lv

 [VidzemesPlanosanasRegions](https://www.facebook.com/VidzemesPlanosanasRegions)

Attīstības finanšu institūcija Altum

Valsts institūcija, kas uzņēmumiem izsniedz aizdevumus un garantijas, veic eksporta darījumu apdrošināšanu un ieguldījumus riska kapitāla fondos, kā arī sniedz nefinanšu atbalstu – konsultācijas, mācības, mentoringu. Cēsīs atrodas *Altum* konsultāciju birojs.

 altum.lv
 Pļavu iela 5

 [AltumLV](https://www.facebook.com/AltumLV)
 [altum](https://www.instagram.com/altum)

Tradicionālās kultūras iniciatīvu centrs KasTe

Aktīvi popularizē latviešu tradicionālo kultūru un kultūrvēsturiskās vērtības, organizējot izstādes, koncertus, meistarklases, gadskārtu svinības un citus publiskus pasākumus. Kokļu izgatavošanas darbnīcas Drabešu muižas Amatū mājā, danči ar folkloras kopu *Ore* un etno-eko festivāls *Sviests* ir tikai dažas no *KasTe* aktivitātēm.

 [RozuKasTe](https://www.facebook.com/RozuKasTe)

Art Cēsis

Organizē daudzveidīgus projektus un aktivitātes, galvenokārt vizuālās mākslas jomā. Nereti kultūras norišu vajadzībām izmanto neierastas telpas un vietas.

Vadītāja — Inese Ciekure

Kultūrvēsturiskās vides saglabāšanas biedrība

Apvieno pētniekus un tautas dailamata meistarus, kuri darbojas Latvijas vēstures, arheoloģijas, folkloras, amatniecības un mākslas jomās. Rīko izstādes, radošas darbnīcas un pasākumus Ruckas muižas izstāžu telpās, Seno rotu kalvē Cēsu pilī, Āraišu arheoloģiskajā muzejparkā un citviet.

🌐 kvsbcesis.blogspot.com
🐦 [kvsbcesis](#)

📘 [kvsb.cesis](#)
👤 [kvsb](#)

Forum of Latvian Design

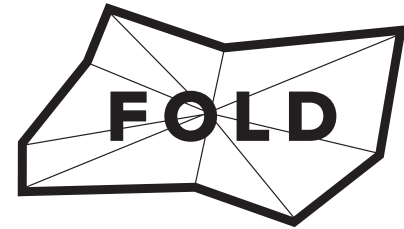
Interneta medijs, kas izceļ labāko Latvijas un ārvalstu radošajās industrijās. FOLD ik dienu publicē dizaina, modes un arhitektūras aktualitātes latviešu un angļu valodā, kā arī apkopo Latvijas radošo industriju uzņēmumus, personības un darbus interneta katalogā. Kopš 2015. gada FOLD birojs atrodas Cēsīs.

An online medium that brings forward the best in Latvian and foreign creative industries. FOLD publishes daily design, fashion and architecture news, as well as curates an online catalogue of companies, personalities and works of Latvian creative industries. In 2015, FOLD moved its office to Cēsis.

🌐 fold.lv

📘 [foldlv](#)

🐦 [foldlv](#)

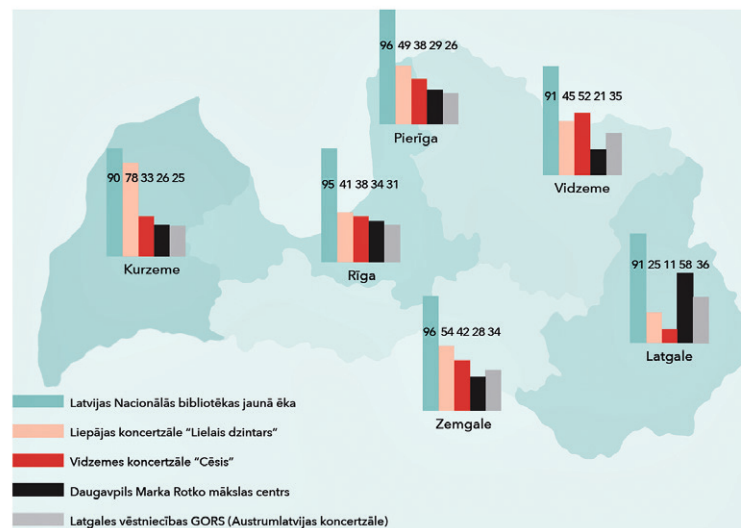

Cēsu kultūras biedrība Harmonija

1993. gadā dibinātā biedrība apvieno Vidzemes novada rakstniekus, dzejniekus un māksliniekus. Veicina domu apmaiņu, diskusijas, rosina radošam darbam, izdod grāmatas. Sadarbībā ar Cēsu reģionālo laikrakstu *Druva* ik gadu rīko īso stāstu konkursu.

🌐 cesisharmonija.blogspot.com

Jauno kultūras infrastruktūras objektu atpazīstamība reģionos (%)

(visi respondenti, n=1047, respondenti konkrētajos reģionos, skaitu (n=) skatīt respondentu izlases raksturojuma grafikā pielikumā)

Pasaules latviešu mākslas centrs Global Center for Latvian Art

Galerija, kas tiecas saglabāt un popularizēt mākslas vērtības, ko radījuši trimdas latviešu mākslinieki un ārzemēs dzīvojošā jaunā paaudze.

A gallery with a mission to promote and preserve works of art created by Latvian artists in exile and the young generation living abroad.

🌐 latviandiasporaart.org
📘 [PLMCentrs](#)
● L. Skolas iela 6

Culturelab

Veic pētījumus par kultūras patēriņu un pieejamību, kultūrpolitikas veidošanu. Organizē pasākumus un apmācības kultūras organizācijām un pasākumu rīkotājiem. Vērtīgs interneta resurss par kultūras un radošo industriju teoriju un praksi.

Conducts studies on accessibility and consumption of culture, cultural policies. Organises events and training for cultural organizations and event producers. A valuable online resource for cultural and creative industries theory and practice.

🌐 culturelab.com
📘 [CultureLabLV](#)
🐦 [culturelablv](#)

📷 [Culturelab](#)

Dzīvot interesanti un dalīties ar citiem

Kristīne Auniņa un Alberto di Dženaro (Alberto di Gennaro) sevi sauc par kultūras entuziastiem un caur dažādiem sociāliem projektiem vēlas iepazīt visus cēsniekus.

Live an Interesting Life and Share it with Others

Kristīne Auniņa and Alberto di Gennaro call themselves interested in culture and wish to get to know all Cesians through their socially engaging projects.

✍ Evelīna Ozola

📷 Agnese Aljēna, Kristīne Auniņa

Lasāmratī

Kristīne un Alberto kopīgi radījuši miniatūru grāmatveikalu uz riteņiem — Lasāmratu. Konstrukcija veidota tāda, lai tajā ietilptu 400–500 grāmatu un lai to varētu ielocīt neliela auto bagāžniekā. Lasāmratu plauktos ir kvalitatīva proza, klasiku darbi, mākslas albumi — mazlietotas grāmatas par pieejamām cenām. Izbraukumos ap Lasāmratiem tiek uzbūvēta mājīga atmosfēra, un grāmatas atļauts lasīt arī bez pirkšanas. Kristīne iztēlojas, ka būtu jauki ar Lasāmratiem doties uz pludmali un iekārtoties līdzās saldējuma pārdevējiem.

f lasamrati

Theatre on the other side

When Alberto realised that he lives next to the Cēsis Correctional Facility for Juveniles, he started a theatre project that would let him get on the other side of the fence and engage the inmates in a creative process. Alberto and educators Kristīne Ļeontjeva and Ilze Mazpane spent 6 long months at the colony, during which the idea of a documentary theatre transformed into fictional stories written by the inmates themselves. The play was named *All is Normal*, which is a popular saying among the residents of the colony.

Establishing a mutual trust wasn't an easy task, and many of the 17 to 19-year-old guys found the process too long and boring — only six of the twelve participants endured until the end. «Most of them didn't know how to work on something for such a long time and to finish a project,» says Alberto. He was surprised by how challenging the work was: «It was hard to get them hooked on theatre. When you do it, you believe that it is something good for your life. I had never worked with people that don't understand me.»

The *All is Normal* show did make it to the stage, and everyone involved is satisfied with the experience. For the audience it was a chance to get a peek into a place where access is restricted and to closely encounter lives that seem so distant.

The Book Cart

Kristīne and Alberto together have designed a miniature bookshop on wheels — The Book Cart. The construction accommodates 400–500 books and can be folded into the boot of a small car. The shelves of The Book Cart feature classical novels, art albums, magazines — all slightly used, in various languages, for affordable prices. On the stops of the Cart, a cosy atmosphere is created around it, and the books are available for reading even without making a purchase. Kristīne dreams of taking The Book Cart to the beach and setting it up next to ice-cream vendors.

Flea market

Soon after moving to Cēsis, Kristīne and Alberto started organising a flea market — they missed the weekend trip to a second-hand fair they were accustomed to while living in France and Germany. They tested the courtyard of art space *Mala* and the old Cēsis market pavilion for the flea market, and Kristīne observed that the pavilion was better received by Cēsiens. Buying and selling of used and homemade items now takes place at the old Cēsis market pavilion on the third Saturday of each month, and a trading stall is available for a mere 5 euros.

Teātris žoga otrā pusē

Kad Alberto sapratīs, ka dzīvo blakus Cēsu Audzināšanas iestādei nepilngadīgajiem, viņš ķēries pie teātra projekta, kas ļautu nonākt žoga otrā pusē un iesaistīt ieslodzītos jauniešus radošā procesā. Alberto un pedagogs Kristīne Ļeontjeva un Ilze Mazpane kolonijā strādāja 6 garus mēnešus, kuru laikā ideja par dokumentālu teātri transformējās par pašu ieslodzīto rakstītiem stāstiem ar izdomātiem varoņiem. Izrādei dots nosaukums *Viss normāli*, kas ir populārs izteiciens kolonijas iemītnieku vidū.

Nodibināt savstarpēju uzticēšanos nav bijis viegli, tāpat arī daudziem 17–19 gadus vecajiem puisiem process licies pārāk garš un garlaicīgs — no divpadsmit dalībniekiem līdz beigām izturējuši seši. «Lielākā daļa no viņiem nezināja, kā tas ir — pie kaut kā strādāt tik ilgi un novest to līdz beigām,» stāsta Alberto. Viņš bijis pārsteigts, ka darbs izrādījies tik izaicinošs: «Bija grūti panākt, lai viņi aizrautos ar teātri. Kad tu ar to nodarbojies, tu vienkārši pieņem, ka tas padara tavu dzīvi labāku. Iepriekš nebiju strādājis ar cilvēkiem, kas mani nesaprot.»

Izrādi *Viss normāli* tomēr izdevies realizēt, un par paveikto gandarījums ir visiem iesaistītajiem. Skatītājiem savukārt tā bijusi iespēja spert kāju vietā, kas parasti nav pieejama, un tuvu satikties ar dzīvēm, kas ikdienā šķiet tālas.

Sikumtirgus

Drīz pēc pārcelšanās uz Cēsim Kristīne un Alberto sākuši rīkot Sikumtirgu, jo, dzīvojot Francijā un Vācijā, viņiem patīcis brīvdienās doties uz lietotu mantu tirdziņiem, kur par lētu naudu atrast interesantus priekšmetus ar pieredzi. Kā tirgus placis izmēģināts gan mākslas telpas *Mala* pagalmā, gan bijušais Cēsu tirgus paviljons, un Kristīne novērojusi, ka paviljonu cēsniekiem bijis vieglāk pieņemt kā tirgošanās vietu. Lietotu un pašdarinātu mantu andele Cēsu vecajā tirgus paviljonā tagad notiek katra mēneša trešajā sestdienā, un tirgošanās vieta pieejama par nieka 5 eiro.

 [tirguscesis](#)

Jauda

Līva Graudiņa

✍ Evelina Ozola

📷 Kristīne Auniņa

Mākslas telpā Mala ir viss: mājīga kafejnīca, Latvijas dizaina preču veikals, hostelis, izstāžu galerija un plašs pagalmi, kur vietas pietiek gan tiešās pirkšanas pulciņam, gan vakariņām visai pilsētai, gan mūzikas festivāliem. Malu pirms trim gadiem izveidoja Līva Graudiņa, jauna gleznotāja no Rīgas.

Kā tu nokļuvi Cēsīs?

2009. gadā es pirmo reizi atbraucu uz Cēsu Mākslas festivālu, un to vasaru pavadīju Cēsu apkārtnē. Šo pusi es sajutu kā tādu, kur tiešām varētu dzīvot. Vienā Mākslas akadēmijas karnevālā es pačukstēju draudzenei, ka domāju par galerijas un kafejnīcas izveidi Cēsīs, un viņa man atsūtīja saiti uz *Brigādes* programmu. Es uzrakstīju pirmo projektu savā mūžā, mēs atbraucām, noprezentējām un dabūjām atbalstu. Pāris mēnešos visam bija jābūt gatavam.

Vai tev kā rīdziniecei bija viegli šeit iedzīvoties?

Kad atnācu uz Cēsīm, es nepazīnu nevienu, un man nebija nekā. Es pat nevarēju būt didžeju, kurš uzliktu mūziku; materiālus remontam vedu no būvniecības veikala ar divriteni. Tagad viss ir tiktāl nokārtojies, ka ap mani ir diezgan daudz pastāvīgu *Malas* apmeklētāju un satura veidotāju. Lielākā daļa no tiem ir tādi, kas ir atbraukuši no Rīgas un atnākuši uz *Malu* sajūtot, ka te var nākt, ja tu esi svešs šajā pilsētā.

Kā tu *Malai* izvēlēties tieši šo vietu?

Sāku skatīties vecās mājas. Zinot, kas es esmu un kāda es esmu, es, protams, izvēlējos daudz darīt, nevis daudz maksāt — biju iepriekš remontējusi Rīgā, un tas mani nebiedēja. Te bija pagalmi un otra ēka pagalmā ar plašiem bēniņiem, kas deva dažādas iespējas; tur uzreiz bija jauda. Es gan nebiju iedomājusies, ka pagalmi būs pati galvenā vieta, kur tagad viss notiek, pat ziemā reizēm. Galvenais iemesls gan bija šīs mājas sajūta — ir jūtams, ka saimniece Johanna, kura visu mūžu šajā mājā nodzīvoja, ir bijusi stiprs un inteligents cilvēks. Daudzas no viņas lietām, mēbelēm, grāmatām, vēl arvien ir šeit. Māja visu pateica priekšā pati. Cilvēki jautā, kas tad to dizainu veidoja, un man nāk smieklis — es atrodu vecas mēbeles, kaut ko pielaboju, piekrāsoju. Es vienkārši darbojos ar tām lietām, kas man ir.

 telpamala
 L. Skolas iela 4

Māja vēl arvien pieder nekustamo īpašumu firmai *Domus*, un ir izlikta pārdošanai. Vai tevi nebaida tas, ka ēku kāds var nopirkt un *Malai* pienāks gals?

Jā, mums ir noslēgts līgums uz pieciem gadiem, un mēs uzskaitām mūsu ieguldījumus ēkas uzlabošanā, nevis maksājam nomas maksu. Es jau no paša sākuma *Malu* sāku kā noteikta termiņa projektu. Pilnīgi iespējams, ka tā turpināsies citā formātā vai citur. Man šķiet, ka es esmu ar *Malu* jau atdevusi atpakaļ to, ko man citi ir iedevuši. Kaut kas ir iekustināts.

Pie kādiem principiem tu vienmēr centies turēties savā darbā?

Lai cik tas divaini neizklausītos, redzot to, kā te izskatās, man ļoti svarīga ir kvalitāte. Kvalitāte attiecībā uz pilnīgi visu: mūzikai, māksliniekiem, ēdieniem un dzērieniem, telpu. *Malā* viss iziet caur mani, caur manu vērtējumu, un tas rada kopumu. Man ir vajadzīga tāda sedziņa pie tāda galdauta, un tai vāzei un krēslam jābūt tieši tur. Veikalā es rotaslietām un drēbēm pat krāsas izvēlos, lai viss būtu smuki. Sākumā vispār viss bija vienā krāsā gammā, un cilvēki prasīja, vai te var kaut ko nopirkt, vai arī te ir izstāde.

Ar kādām grūtībām tu saskaries *Malas* uzturēšanā?

Vasarā Cēsis ir pilns ar foršiem cilvēkiem, un ir lieli pasākumi, bet ziemā ir grūti. Ziemas vakaros reizēm nāk tikai desmit cilvēki, bet ja es aizvērsu *Malu* ciet, tie desmit cilvēki būs tik

bēdīgi! Es negribētu finansiālu apsvērumu dēļ pazaudēt savu būtību, savu vīziju par to, kādai *Malai* jābūt. Labāk lai atnāk mazāk cilvēku un pavada laiku kvalitatīvi, nevis atnāk daudzi un neviens nepavada labi laiku.

Ko tev vēl gribētos paspēt *Malā* paveikt?

Man ļoti gribas nolikt blakus to veco, kas ir *Malas* māja, to skaisto, kas ir tur ārā, un kaut ko pavisam traku — tehnoloģiju un elektroniku. Es pati to nevaru, bet Cēsis sāk veidoties radošu cilvēku kopiena, kas to varētu paveikt.

Nekautrējies vērsties pie ēku īpašniekiem, lai kopīgi atrastu netradicionālus modeļus tukšu telpu pagaidu izmantošanā.

Powerful

Līva Graudiņa

Art space *Mala* has everything: a cosy café, a store with Latvian design goods, a hostel, an exhibition gallery and a spacious yard with enough room for a direct buying from local farmers group, a music festival or for hosting a dinner for the whole city. *Mala* was created three years ago by Līva Graudiņa, a young painter from Riga.

How did you end up in Cēsis?

In 2009 I visited the Cēsis Art Festival for the very first time, and I spent the summer in and around Cēsis. I really felt like this was an area I could live in. I mentioned to a friend that I was thinking about starting a gallery and a café in Cēsis and she sent me a link to the *Brigāde* grant programme. I wrote my very first project application, we arrived, presented the plan and got the grant. In a few months everything had to be ready.

Being from Riga, was it easy for you to get used to living in Cēsis?

I did not know anyone and did not have anything when I arrived in Cēsis. I could not even get a DJ to play music. I would bring construction materials from the construction shop on my bicycle. Now everything is settled to the extent that I am surrounded by quite a few *Mala* visitors and content creators. The majority of them have come from Riga and have found *Mala* sensing that this is a place to come to if you are new to the city.

How did you choose this exact spot for *Mala*?

I started looking at old buildings. Knowing who I am and what I am like, I obviously chose to do a lot rather than pay a lot – I had previously renovated premises in Riga and that did not scare me off. There was a yard with another building in it with a spacious attic, which opened up different possibilities – it was powerful from the start. I had never thought that the yard would be the main place where everything happens, at times even in the winter. The main reason was this homey feeling – you can feel that the previous homeowner Johanna, who had lived in this house her whole life, was a strong and intelligent person. Many of her personal items, furniture and books are still around. The house itself seemed to be telling me what to do. People ask who created this design and I start to laugh – I found old pieces of furniture that I fixed up and painted. I simply work with the things that I have.

The building still belongs to the real estate company *Domus* and it has been put on sale. Aren't you afraid that someone could buy the building and that would mean the end of *Mala*?

Indeed, we have signed a five-year tenancy agreement, and we are listing all investments in the improvements we have made to the building instead of paying a monthly fee for the rent. From the very beginning *Mala* was intended as a fixed term project, and it is very likely to continue in a different format or somewhere else. I think that through it I have already given back what others have invested in me. We have set something in motion.

What principles do you always hold on to in your work?

As strange as this might sound, when you look at the place, quality is very important to me. Quality in everything – musicians, artists, food, drink and the premises. At *Mala* everything comes through me, everything faces my assessment and this creates a certain overarching totality. I need this blanket to go with that tablecloth, and that vase and chair need to be exactly there. I even pick the colours of jewellery and clothes in the shop myself; to make sure everything looks pretty. At the beginning everything was in the same colour range, and people asked me whether the items were for sale or if it was some sort of exhibition.

What difficulties are you encountering in looking after *Mala*?

In the summer Cēsis is full of great people, and there are big events, but winters are tough. From the very beginning *Mala* was intended for the people of Cēsis, and not those arriving from Riga, which is why *Mala* is also open in the winter and the prices at the shop are low. On winter evenings occasionally we have just about ten people around, but if I close it down, those ten people will be so sad! I would not want to lose my real self because of financial reasons, or sacrifice my vision of what *Mala* should be like. Let there be a small number of people who spend quality time together, rather than many who don't have a good time at all.

What else would you like to manage to do at *Mala*?

I would really like to put together the old, which is *Mala's* building, and the beautiful, which is out there and something completely nuts – techno and electronic music. I cannot do it myself, but there is a community of creative people that is beginning to grow in Cēsis, and they might be able to achieve this.

Don't be ashamed to reach out to the owners of buildings to mutually look for non-traditional models for temporary use of empty spaces.

Festivālu pilsēta Festival City

Mākslas festivāls Cēsis Art Festival Cēsis

Vizuālā māksla, mūzika, kino, teātris. Festivāls savos 10 pastāvēšanas gados atvedis uz Cēsīm nozīmīgas mākslas personības un bijis viens no pilsētas atdzimšanas stūrakmeņiem. Šī gada programmas vadmotīvs ir *Ainava*. Visual art, music, cinema, theatre. The festival in its 10 years of existence has brought remarkable art figures to Cēsis and is one of the cornerstones of the town's recent renaissance. The leitmotif of this year's programme is *Landscape*.

15. jūlijs – 20. augusts
July 15 – August 20

 cesufestivals.lv
 [ArtFestivalCESIS](https://www.facebook.com/ArtFestivalCESIS)

Sarunu festivāls Lampa Lampa conversation festival

Demokrātijas svētki, kura galvenās vērtības – uzticēšanās, ilgtspēja un daudzveidība. Ieeja brīva. A celebration of democracy. Its main values – trust, sustainability, and diversity. Free entrance.

1.–2. jūlijs
July 1–2

 festivalslampa.lv
 [FestivalsLampa](https://www.facebook.com/FestivalsLampa)

LNSO Vasarnīca

Krāšņa, daudzveidīga un izsmalcināta klasiskās mūzikas programma Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra izpildījumā. A colourful, varied and exquisite classical music programme, performed by the Latvian National Symphony Orchestra.

26.–28. augusts
August 26–28

 Inso.lv/vasarnica

Nogaršo Cēsis Taste Cēsis

✍ Evelina Ozola

📷 Evelina Ozola, agrisbobrovs.lv

Zaļa Zāle

Pagalmā noslēpusies vasaras terase ar perfektu saules un ēnas balansu, čalojošu strūklaku un mūziku no vinila platēm. Atspirdzinoši dzērieni, gardi burgeri un izcili fri kartupeļi, ko iespējams pievārēt tikai divatā. Sadarbībā ar festivālu Zemlika piedāvā izmeklētu koncertprogrammu.

A summer terrace, hidden in a backyard, with a perfect sun-to-shade ratio, a bubbling fountain and music on vinyl. Refreshing drinks, delicious burgers, and outstanding fries that can only be finished in a pair. Exquisite live concerts organised in collaboration with festival Zemlika.

📍 zalazale
🐦 zalazale
● Rīgas iela 25

Bazaar

Regeja bārs ar draudzīgu atmosfēru un mazu, lēnīgu sunīti. Svētdienu vakaros Bazārā notiek bangu apli, kuros perkusionista Dzintara Viksnas vadībā ikviens interesents var apgūt ritma pamatus. Regulāri notiek arī koncerti un džema sesijas.

A reggae bar with a friendly atmosphere and a small, unhurried doggy. On Sunday evenings Bazaar hosts drum circles where anyone can learn the basics of rhythm under the guidance of percussionist Dzintars Viksna. Regular concerts and jam sessions.

📍 cafe.bazaar.cesis
🐦 Bar_Bazaar
● Rīgas iela 25

Cafe 7 bar

Mazā namiņā zem lielas kļavas atrodama laba kafija, gardas kūkas un gādīga saimniece.

In a small house under a large maple tree you'll find good coffee, delicious cakes and a kind barkeeper.

📍 cafe7bar.new
● Rīgas iela 7

Ķimene

Veselīgi, svaigi un gardi produkti no Latvijas bioloģiskajām saimniecībām un mājrāzotājiem. Pieejama arī dabīgā kosmētika, elpojoši iepakojumi ēdiena uzglabāšanai, māla kritiņi un citi ekoloģiski atbildīgi ražojumi.

Healthy, fresh and tasty produce from Latvia's organic farms and small producers. Natural cosmetics, breathable food wrapping, clay crayons and other environmentally responsible products.

📍 veikals.kimene
📷 veikals.kimene
● Rīgas iela 18

Moore Chips

Labs iepakojuma dizaina paraugs kraukšķīgam vietējam produktam. Dizains — Agris Bobrovs.

A good example of packaging design for a crispy local product. Design by Agris Bobrovs.

🌐 moorechips.lv

Cēsu Maize

Garda maize no bioloģiski audzētu pilngraudu kviešu un plēkšņu kviešu miltiem un dabīga ierauga. Kukulišus izķer tik ātri, ka ieteicams rezervēt.

Delicious bread, made with organic wholegrain wheat and spelt flour and natural yeast. The loafs sell out fast, so it is a good idea to make a reservation.

📍 cesu.maize
● Rīgas iela 18

Pusstundas attālumā

✍ Ance Šverna

📷 Pēteris Sproģis, publicitātes attēli

Valmiermuiža

39 km no Cēsīm

Ar piedāvājuma daudzveidību un kvalitāti mazā, bet nīprā Valmiermuiža liek turēt kanti arī blakus esošajai Valmierai. Valmiermuižas alus darītava veikaliņā līdzās turpat brūvētiem grādiņiem un bezalkoholiskiem spirdzinājumiem atradīsiet arī citu Latvijas ražotāju gardumus un labāko pašmāju dizaineru darinājumus. Tepat arī dzīvās mūzikas koncerti, teātra izrādes, gadskārtu tirdziņi, vēlās brokastis svētdienās, velo noma ar Ērenpreiss markas minamajiem un zirgu izjādes. Noteikti vērts apmeklēt kā no senas bilžu grāmatas izcelto *Gardu muti* tirdziņu — tukšām rokām prom netiksiet.

● Dzirnavu iela 2, Valmiermuiža, Valmieras pagasts

🌐 valmiermuiža.lv

📱 valmiermuiža

🌐 gardumuti.lv

📱 gardumuti

Vieta dzīrēm — Siltumnīca

35 km no Cēsīm

Siltumnīcā precas, bučojas, vakariņo, brokasto, klausās džeza, cep pankūkas, spēlē klavieres... Siltajā sezonā *Siltumnīca* pieejama ne tikai privātām ballītēm, bet pulcē arī dažāda vecuma vietējās apkārtnes ļaudis uz modīgu grupu koncertiem un sociāli atbildīgām filmām, kādu izrādīšana Vidzemē ir retums. Vīnstīgām nopēdotā stikla rezidence atrodas lauku māju pagalmā pāris kilometru attālumā no Valmieras. Visam pa vidu — saimnieces Līgas Merginas melnie māla trauki un apķērīgā saimniekdēla Paula interjers.

● Kalnķeņģi, Kauguru pagasts, Beverīnas novads

🌐 siltumnica.com

📱 kalnkengi

Valmiermuiža

39 km from Cēsis

The varied and delightful allures of the small, but lively Valmiermuiža often leave the next-door neighbour Valmiera wishing for more. The shop of *Valmiermuiža* brewery hosts a wide range of Latvian-made treats and crafts of the best local designers next to its selection of inebriating and non-alcoholic refreshments. Here you'll also find live music, theatre shows, holiday fairs, Sunday brunches, cycle hire with *Ērenpreiss* brand two-wheelers, and horse rides. The picturesque *Gardu muti* market is also definitely worth a visit — you won't be leaving empty-handed.

A place for a feast — Siltumnīca

35 km from Cēsis

In *Siltumnīca* (*Greenhouse*) people get married, kiss, dine, break their fast, listen to jazz, make pancakes, play the piano... During the warm season, *Siltumnīca* is available not only to private parties, but also gathers locals of various ages at concerts by trendy bands and showings of socially-aware films, a rarity in Vidzeme. This vine-covered glass residence is located in the front yard of a country home, a few kilometers from Valmiera. And in the middle of it all — the black clay pottery of the hostess Līga Mergina and the interiors by Pauls, the capable son of the owner.

Art gallery *Laipa* in Valmiera

30 km from Cēsis

Laipa is the only stop in Valmiera where art alights from all over Latvia. This exhibition space, augmented by a shop of contemporary Latvian design and jewelry, has found its spot near the railway station, away from the crowds of the town center. The raising of wine glasses during exhibition openings, the workshops with the painter Patrīcija Brekte, the knowledge of calligraphy, shared by Kaiva Narbuta, the celebration of fashion in Vidzeme Fashion Show — *Laipa* definitely makes sure you encounter creativity in a multitude of ways.

Mākslas galerija Laipa Valmierā

30 km no Cēsīm

Laipa ir vienīgā pietura Valmierā, kur pietāj māksla no visas Latvijas. Izstāžu telpa, ko papildina arī aktuālu Latvijas dizaina lietu un rotu veikaliņš, ir nobāzējies nostāk no centra burzmas — Valmieras daļā tuvāk dzelzceļa stacijai, ko agrāk dēvēja par Kārlienu. Vīna glāžu skandināšana izstāžu atvēršanās, mālēšanas nodarbības ar gleznotāju Patrīciju Brekti, kaligrāfijas zinības, kurās dalās kaligrāfe Kaiva Narbuta, modes svētki *Vidzeme Fashion Show* — *Laipa* rūpējas, lai vidzemniekiem būtu iespēja saskarties ar radošumu dažādās formās.

● Stacijas iela 37, Valmiera
galerijalaipa.lv

f Galerija-Laipa
makslasgalerijalaipa

Tautas Harmonijas Centrs Valmierā

30 km no Cēsīm

Ja agrāk valmierieši bija paraduši doties uz alternatīvās mūzikas koncertiem šaubīgā celtņā ar nosaukumu *Nepabeigtais debesskrāpis*, tad nesen atvērtais un cēli skanošais *Tautas Harmonijas Centrs* bijušā paklāju veikala, precīzāk, angāra vietā, jau ir visai glamūriģs piedzīvojums. Bāriņš, īsta skatuve, ērtas sēdvietas, milzīgs dejojamais laukums — šī ir vieta, kas parāda Valmieru no tās daudzonīgās puses.

● L. Laicena iela 2a, Valmiera
f Tautas-Harmonijas-Centrs

Leukādijas Priekuļu novadā

10 km no Cēsīm

1900. gadā pie Raunas ietekas Gaujā dzejnieks Eduards Treimanis–Zvārgulis (1866–1950) radošajam procesam un atpūtai uzcēla māju. Skaistās apkārtnes savīļots, viņš šo vietu nosauca grieķu salas vārdā. Šodien Leukādijas, kas atgādina kalnu pansionu, kā memoriāls glabā dzejnieka un viņa daiļrades piemiņu un piesaista mūsdienīgas aktivitātes, piemēram, Dzejas dienu pasākumus un Restorāndienu.

● Leukādijas, Priekuļu pagasts, Priekuļu novads
f Public Group Villa Leukadia

Ungurmuiža

15 km no Cēsīm

Unikālajā 18. gadsimta koka arhitektūras ansamblī, kura lielie trumpji ir vienīgā baroka laikmeta koka kungu māja Latvijā un senais parks ar burvīgu tējas namiņu, notiek klasiskās mūzikas koncerti, latviešu mākslinieku darbu izstādes un gastronomiskas performances. Ungurmuižā ierīkots arī muzejs, restorāns un neliela viesnīca — cilvēkam un dabai mijiedarbojoties, radīta mājīguma noskaņa.

● Ungurmuiža, Raiskuma pagasts, Pārgaujas novads
ungurmuiza.lv
f Ungurmuiža
ungurmuiza

Straupe farmers' market

21 km from Cēsis

The market near the Straupe dairy by the A3 highway is praised far and wide. Here you will find only fresh goodies made from locally sourced ingredients: the delectable Straupe confectionery and cakes, eggs, home-baked loaves of bread, and smoked caraway-seed sausage. It has already been seven years since the society *Slow Food Straupe* started running the farmers' market.

Tautas Harmonijas Centrs in Valmiera

30 km from Cēsis

The people of Valmiera were used to alternative music gigs in a dodgy building named *Nepabeigtais debesskrāpis* (*The Unfinished Skyscraper*), so the recently opened and nobly sounding *Tautas Harmonijas Centrs* (*People's Centre of Harmony*) in the place of a carpet store (actually, a hangar) is kind of a luxurious adventure. A little bar, a real stage, comfortable seats, and a huge area for dancing — this place shows Valmiera's boisterous side.

Leukādijas in Priekuļi

10 km from Cēsis

In 1900 the poet Eduards Treimanis–Zvārgulis (1866–1950) built a home for his leisure and creative process by the conflux of Rauna and Gauja. Moved by the beautiful surroundings, he named the house after a Greek island. Today, reminiscent of a mountain cottage, Leukādijas is a memorial to the poet and his work and attracts events like Poetry Days and the Restaurant Day.

Ungurmuiža near Ungurs lake

15 km from Cēsis

The unique ensemble of the 18th century wooden architecture, topped with the only wooden master's home in Latvia and a magical tea-house in the ancient park, is a venue for classical music, exhibitions of Latvian artists and gastronomical performances. Ungurmuiža also hosts a museum, a restaurant, and a little hotel. The interaction of man and nature has been used to create a deep sense of cosiness.

Half an Hour Away

Vienkoču park in Līgatne

24 km from Cēsis

Vienkoču (Single-wood) park popularises a green lifestyle and the use of natural materials, especially wood. As you walk the miraculous path through the park you will see plenty of *vienkoči* — objects, carefully crafted from single pieces of wood. Rihards Vidzickis — the heart and soul of the park — has not only built the first Latvian sand-bag house in the park, but also organises various events, most importantly, the *Uguns Nakts* (Fire Night) in October with its torchlight procession and illuminated forest.

Āraiši

9 km from Cēsis

If you're interested in the Latvian traditional way of life, ethnography, and the culinary heritage, visit the 9–10th century Latgalian lake fortress in Āraiši. The nearby Āraiši windmill has organised the Bread Day for the past 10 summers, allowing one to learn more about grinding grain and baking and, of course, to purchase delightful breads, cheeses, honey, and herbal teas. The Drabeši manor, on the other hand, has become a home for craftsmen, where you can learn the ancient crafts, songs, dances, and games. A folk musical instrument workshop is also located here, making *kokles*, *ģīgas*, and *bases*.

Straupes tirdziņš

21 km no Cēsīm

Tirdziņu A3 šosejmalā blakus iemīļotajai Straupes pienotavai slavē tuvi un tāli braucēji. Te atradīsiet tikai svaigus pašmāju saimnieku labumus, kas tapuši no vietējām izejvielām: gardo Straupes konditoreju un tortes, mājas olas, pašceptas maizes klaipus un kūpinātu ķimeņdesu. Biedrības *Slow Food Straupe* tirdziņš darbojas jau septīto gadu.

● Plācis, Straupes pagasts, Pārgaujas novads

🌐 straupetirdzins.lv

🐦 [laukulabumi](#)

📘 [straupestirgus](#)

Vienkoču parks Līgatnē

24 km no Cēsīm

Vienkoču parks popularizē zaļo dzīvesveidu un dabas materiālu izmantošanu, bet visvairāk koku, no kā arī top vienkoči, kurus var aplūkot, izejot brīnumiem pilno parka taku. Vienkoču parka sirds un dvēsele ir saimnieks Rihards Vidzickis, kurš parkā uzcēlis ne tikai pirmo smilšu maisu māju Latvijā, bet rīko arī dažādus pasākumus, no kuriem nozīmīgākais ir oktobrī notiekošā *Uguns Nakts* ar gaismu meža iedegšanu un lāpu gājienu. Parkā notiek arī vienkoču trauku meistardarbnīcas.

● Vienkoči, Līgatne

🌐 vienkoci.lv

📘 [vienkocuparks](#)

🐦 [vienkocu_parks](#)

📘 [vienkocuparks](#)

Āraiši

9 km no Cēsīm

Ja interesējaties par latvisko dzīvesziņu, etnogrāfiju un kulināro mantojumu, dodieties uz Āraišiem, lai izstaigātu seno latgaļu 9.–10. gadsimtā celto ezerpili. Netālaķās Āraišu vējdzirnavās jau vairāk kā 10 gadus vasarās notiek Maizes diena, kad iespējams vairāk uzzināt par graudu malšanu un maizes cepšanu un, protams, iegādāties gardu maizīti, sieru, medu un zāļu tējas. Drabešu muižā savukārt iekārtota amatu māja, kur apgūt senos rokdarbus, dziesmas, dejas un rotaļas. Šeit darbojas arī tautas mūzikas instrumentu darbnīca, kurā top *kokles*, *ģīgas* un *bases*.

● Āraiši, Drabešu pagasts, Amatas novads

🌐 amata.lv

📘 [AraisuVejdzirnavas](#)

